

Naročnina

za državo SHS:

na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:Enostopna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6. III. Rokopisi
se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnništva 528.**Političen list za slovenski narod.**Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Demokratska neiskrenost.**

Jedro vse naše notranje politike in glavna os, okoli katere se suče vse naše domače politično življenje, je revizija ustave v proticentralističnem smislu in vse stranke, ki so zastopane v belgrijskem parlamentu in one, ki v njem niso zastopane, delimo lahko na omenjena dva tabora: na centralističnega in proticentralističnega.

Sprva je zmagoval centralizem, ki je dosegel vrhunec svoje slave in moči v vidovdanskim ustavi. Ko pa so se začele vedno občutnejše pojavljati zle posledice centralističnega režima v vseh panogah državne uprave, se je začel jezikček nagibati na proticentralistično stran. Sprva počasi, pozneje pa vedno bolj in sicer ne samo med Slovenci in Hrvati, ampak tudi med Srbi, zlasti med prečankami. Nevarnost za centraliste, da izgube svojo moč in da jim uidejo državne vajeti iz rok, je postajala vedno večja.

Glavni zastopniki centralizma so bili in so še radikali. Njihov centralizem je istoveten z mislijo o zmagi velesrbstva in z mislijo srbske nadvlade na celeni Balkanu. Skoro še hujši zagovorniki centralizma pa so bili in so še demokratje, zlasti oni Pribečevićeva kova, kamor spada tudi slovenski demokratski privesek. Dokler so bili torej radikali skupno z demokrati na vladi, je izgledal boj za revizijo ustave skoro brezupen. Strankarsko nasprotstvo med radikali in demokrati pa je dalo revizionistični opoziciji novih moči.

Revizionistična skupina je v parlamentu številčno preslaba, da bi mogla vreti sedanjo radikalno vlado. Dovolj pa bi bila močna, če bi se ji pridružile še ostale opozicijske skupine. To so voditelji opozicijskih strank tudi uvideli in prva posledica tega spoznanja je bil Marinkovićev ustavni načrt, ki predpostavlja revizijo ustave. Izpremembe bi bile sicer majhne, ampak led bi bil prebit in potem bi se dalo delati dalje. Na tej podlagi se je tudi začelo delo za osnovevanje močnega opozicijskega bloka, v katerega revizionisti nikakor ne bi mogli vstopiti brez vsake najmanjše pridobitve, kajti če bi jim šlo le za vlado, bi se brez vsega lahko vsedli tudi za radikalno mizo.

Demokratom pa ni toliko za revizijo ustave kakor za politično moč in za vlado. V svoji slepi strasti in vnemi za centralizem gre zlasti Pribečevićeva struja s svojim slovenskim prirepkom tako daleč, da raje ironizira proti svoj ilastni stranki in tako hotoma in vedé tvori za radikalski velesrbski režim dobrodošlo rezervo. Nobenega dvoma ne more biti več o tem, da je Pribečević s svojimi slovenskimi trahanti glavni vzrok, da pogajanja za opozicijski blok ne napredujejo tako kakor bi bilo treba in kakor bi lahko, in danes je gotovo, da bi Pribečević s svojo zvesto četo takoj prestopil k radikalom in tako zlezal v vlado, čim bi se storil revizionistično porbarvan opozicijski blok.

Popolnoma neopravičeno je torej očitjanje demokratov na naslov drugih opozicijskih strank, da so nepošteno in neiskrene. Ravno narobe je res: Vse opozicijske stranke brez izjeme so jasno povedale, kaj hočejo, bodisi revizijo ustave ali karkoli, samo demokratje Pribečevićeve sorte nimajo poguma povedati jasno, da jim je le za vlado in za nič drugega, da bi mogli še nadalje paliti in žariti v kraljevini SHS kakor so palili in žarili v dobi slavne radikalno-demokratske koalicije! Zato pa nosijo za vsa dejanja sedanjega režima glavno odgovornost ne le radikali, ampak tudi njihova skrita rezerva v demokratskem klubu pod Pribečevićevim vodstvom.

Kar torej govore in pišejo pribečevski listi o opozicijskem bloku, je treba devati previdno na tehnično, kajti Pribečević čakajo samo na ugodno priložnost, da bi opozicijski blok in celo še svoj klub izigrali, da pridejo zopet do vlade.

Kako iskreno mislijo demokratski go-spodje z opozicijskim blokom in z novim ustavnim načrtom, ki ga je izdelal demokrat Marinković, je razvidno iz izjave, podane na nedeljskem zaupniškem

Govorice o Pašičevi demisiji.**OZADJE TEH VESTI NEZADOVOLJNOST S KORUPCIJO NA NAJVIŠJEM MESTU. — PAŠIČ JE ZATO OBOLEL.**

Belgrad, 4. februarja. (Izv.) Tekom današnjega dne so se razširile v kuloarjih parlamenta vesti o Pašičevi demisiji. Te vesti so izzvale v skupščini razumljivo senzacijo. Radikalni poslanci so se vpraševali, kaj je na stvari in so šli vprašati predsednika skupščine Ljuba Jovanovića, ki bi moral biti o stvari gotovo poučen. Ljuba Jovanović je izjavil na razna vprašanja, da se mu zdi to zelo neverjetno zaradi ratifikacije sporazuma z Italijo. Do večera ni bilo nič točnega znano o Pašičevi demisiji, toda z ozirom na splošni položaj te vesti niso brez vsake podlage. Mi smo že prej naglašali, da v najvišjih krogih z veliko nejevoljo gledajo, kako se državna moč zlorablja za razne trgovaške posle. Na zadnji avdienci Pašičevi na dvoru se je govorilo tudi o tej zadevi in omenilo se je, da je Pašič vzel seboj v Rim svojo hčerko Daro, ki slovi kot jako dobra trgovka, ni pa imela nobene diplomatske misije. To napetost je še povečala avdienca Ljube Jovanovića pri kralju, ki je kralja obvestil, da so vse stranke nasprotne korupciji. Zaradi omenjene avdience Ljube Jovanovića je izšel v »Samoupravi« znani članek, ki je hotel zmanjšati kraljev vpliv. En del radikalov je začel intrigirati, da sta napisala ta članek Lj. Jovanović in dr. Ninčić, na svetosavski proslavi pa je ugotovilo, da izvirna članek iz najbližje Pašičeve okolice. Vsed tega pojasnila je Pašič nenadoma obolel in

ni prihajal več niti v ministrsko predsedstvo niti na dvor. Celo zadevo smatrajo splošno za dokaz, da je vlada zrela za padec.

VLADA V ZAKONODAJNEM ODBORU V MANJŠINI.

Belgrad, 4. febr. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora so nadaljevali razpravo o centralni upravi. Kakor smo že poročali, predlaga vlada ukinjenje treh ministrstev, med drugimi tudi ministrstvo za socialno politiko. Proti temu predlogu se je znova oglasil v imenu Jugoslovanskega kluba poslanec Kremžar, ki je zahteval še nadaljni obstoj tega ministrstva ali pa naj bi se združilo z ministrstvom za narodno zdravje. Posl. Kremžarju je pritrjevala tudi ostala opozicija. Med govorom posl. Kremžarja je prišlo med njim in ministrom Trifkovićem do ostrih nasprotstev in je minister Trifković izjavil, da je za ta predlog celokupna vlada in da ga ni mogoče izpremeniti. Pri glasovanju pa je ostala vlada v manjšini, s 5 proti 6 glasovi opozicije, ker je z opozicijo glasoval tudi nemški poslanec Moser. Izid glasovanja je ministar Trifković napravil toliko popustljivega, da je predlagal opoziciji, naj sestavi svoje zahteve in jih predloži na prihodnji seji. Z ozirom na splošen politični položaj je rezultat tega glasovanja velike važnosti.

Hrvati in opozicijski blok.**POROČILO DR. LORKOVIĆA IN KOŠUĆICA O RAZGOVORIH Z RADIĆEM. — DOLOČITEV DELEGATOV ZA BELGRAD. — RADIKALNO-DEMOKRATSKE INTRIGE.**

Zagreb, 4. febr. (Izv.) Dr. Lorković ki se je včeraj zjutraj vrnil z Dunaja, je imel še dopoldne konferenco z izvrševalnim odborom Hrvatske zajednice. Te konference so se med drugimi udeležili dr. Laginja, dr. Dežman, Ivica Kovačević, dr. Srkulj, dr. Barac in Peršić. Na konferenci ki se je nocoj od 5. do 8. nadaljevala, je poročal dr. Lorković o svojem razgovoru s Stjepanom Radićem. Dr. Lorković je sporočil, da g. Radić želi, da se pogajanja z Ljubo Davidovićem nadaljujejo na podlagi, da se čimprej izvrše volitve, da se ustavi parcelacija Hrvatske, odpravi korupcija itd. Radić je pripravljen dati jamstvo, da bo v slučaju sporazuma med dr. Korošcem in dr. Spahom na eni ter Ljubo Davidovićem na drugi strani poslal v Belgrad toliko poslancev, kolikor bo potrebno, da se vrže sedanja radikalna vlada.

Zagreb, 4. febr. (Izv.) Nocoj od 6. do 8. ure se je vršila seja predsedstva HRSS, na kateri je inž. Košutić poročal o svojem razgovoru z Radićem in o navodilih, ki jih je dal Radić vodstvu HRSS za nadaljnje vodstvo politike v svrhu ustanovitve opozicijskega bloka. Radić je vse sklepe konference federalističnega bloka odobril in naročil vodstvu HRSS, naj v smislu teh sklepov nadaljuje svojo politiko. Radić ni na Dunaju prišel v stik z nobenim odgovornim radikalnim politikom in se tudi ni z nikomur razgovarjal, res pa je, da so Radića na Dunaju obletali razni radikalni pristaši in ga nago-varjali, naj se začne pogajati z radikali. Radić ostane na Dunaju do konca februarja, nato pa odpotuje v London, kjer bo nadaljeval svoje dosedanje delo.

Zagreb, 4. febr. (Izv.) Demokratske »Novosti« prinašajo od radikalov inspi-

demokratskem sestanku v Ljubljani: »Od nacionalnega principa: ena država, en vladar, ena zakonodajna skupščina, ena odgovorna vlada, demokrati ne odneha niti za las!« Ta izjava pove vse in nam pove tudi že danes, kdo bo kriv, če do opozicijskega bloka ne pride in če ne pride do izpremembe sedanjega režima. Odgovorne krivce naj iščejo demokratje v svojih lastnih vrstah v bližini njihovega zlega duha Pribečevića in njegovih slovenskih potuharjev.

rano vest, da bo šel dr. Lorković na željo Radića v Belgrad in se istočasno pričel pogajati z demokrati in radikali ter jim predložiti Radićeve predloge. Te vesti so neresnične. Dr. Lorković ne namerava iti v Belgrad, niti se pogajati, ker sta za pogajanja pooblaščen dr. Korošec in dr. Spaho.

Zagreb, 4. febr. (Izv.) Te dni se bo vršila plenarna seja hrvatskega narodnega zastopstva, na kateri se bo razpravljalo tudi o vprašanju delegacije za Belgrad. Določili se bodo tudi poslanci, ki naj bi v slučaju potrebe šli v Belgrad. Šlo bo v Belgrad 30—50 poslancev, po potrebi tudi več, kakor bodo razmere zahtevale.

Zagreb, 4. febr. (Izv.) Vaš dopisnik je izvedel, da bodo pri nadaljnjih pogajanjih z demokrati in zemljoradniki sodelovali tudi nekateri člani HRSS, ki bi imeli te dni odpotovati v Belgrad. O rezultatih teh pogajanj bo poročal Radiću tajnik HRSS dr. Krnjević, ki je že zaprosil za potni list.

Intrige za razdor med Slovenci in Hrvati.**Izjava dr. Korošca o kardinalskem kandidatu.**

Belgrad, 4. febr. (Izv.) V najnovejšem času so se razširile vesti, da dela dr. Korošec proti imenovanju zagrebskega nadškofa dr. Bauerja za kardinala. Vašemu dopisniku je dr. Korošec v tej zadevi izjavil: »Ne delam niti za dr. Jegliča niti proti dr. Bauerju, ker vprašanje o imenovanju kardinala gotovo ne spada v kompetenco političnih strank. Kolikor je meni znano, in jaz mislim, da sem dobro poučen, trenutno vprašanje o osebi, ki naj bi bila imenovana za kardinala, v Vatikanu sploh ni na dnevnem redu. Vlada z druge strani o tej zadevi po mojem prepričanju nima nobene besede, ker je to notranja cerkvena zadeva in sicer mnogo bolj, kakor novi škof-odpadnik v Zagrebu, za katerega se tudi ni zahtevalo odobrenje vlade kakor pri imenovanjih katoliških škofov. Celo zadevo so spravili v javnost iz političnih vzrokov, da zasejejo nezaupanje med Hrvate in Slovence ravno v trenutku, ko je njihovo zbližanje postalo politično pomembno.«

Woodrow Wilson.

Washington, 4. febr. (Izv.) Wilson je umrl dne 3. februarja ob 11. uri 15 minut (amerikanski čas). V jutranjih urah mu je začelo pešati srce, nakar je bolnik izgubil zavest. Wilson je že dolgo bolehal na zvpnenju žil, vsled česar je tudi deloma ohromel. — Njegovo smrt so takoj javili po vsem svetu.

Smrt Woodrowa Wilsona, ki je umrl kmalu za Leninom, 3. februarja t. l., je porabala eno najmarkantnejših osebnosti iz časa svetovne vojne.

Wilson je bil mož tipične ameriške protestantske vernosti, pristaš splošnega svetovnega miru in zveze vseh držav in narodov sveta na krščanskih humanitarnih načelih. Bil je prosvetljen in etično poglajbena osebnost, ki mu je v tem oziru mogoče postaviti ob stran le malokatero drugo iz novejših zgodovine, — morebiti Gladstona, ki mu je po ideologiji zelo soroden.

Pod Wilsonom je Amerika vstopila v svetovno vojno in tako njen konec zelo pospešila. Znanje Wilsonove točke in Lenina-va propaganda proti svetovni vojni sta časovno zelo blizu skupaj, bistvena razlika pa je v tem, da je ruski revolucionar sprejmenil bitko na fronti proti Nemčiji v državljansko vojno doma, dočim je Wilson v svrhu dosege miru smatral za potrebno, da se porazi Nemčija, oziroma Viljemov imperializem, nato pa solidarno z vsemi narodi, ki bi uredili svoje države demokratično, zasigura trajen mir potom svetovne narodne lige brez revolucije stanu proti stanu. Res da je Amerika z vstopom v vojno veliko zaslužila in postala gospodarsko najmočnejša država sveta, toda Wilsona je vseskoji vodila ideja pravičnosti, ki naj bi se vstala po zmagi nad imperializmom centralnih držav.

Posebno velike so zasluge rajnega predsednika za osvobodjenje avstrijskih Slovanov. Pod vplivom njegovih poslanic se je sredi divjanja svetovne vojne razvil pri nas mogočen osvobodilni pokret in kako je cesar Karel, primoran po moralnih in fizičnih uspehih Wilsonove akcije, moral — prepozno seveda — priznati narodom monarhije pravico samoodločbe, je še v živem spominu.

Med mirovno konferenco se je Wilson najbolj izmed vseh državnikov antante zavzel za naše narodne zahteve. Posebno se je upiral pohlepnosti Italije in v tem oziru do konca ni niti za las odnehal. Četrtal je takozvano Wilsonovo črto, po kateri bi bili dobili Idrijo, Postojno, Snežnik in železnico do Reke, da niso tega preprečile druge neugodne okoliščine.

Zato bodo Wilsona narodi Jugoslavije vedno častili kot enega svojih največjih prijateljev, ki bo prištet med naše osvoboditelje na najodličnejšem mestu. Njegov globok ethos pa mu zagarava častno mesto med državniki 20. stoletja sploh. Po svoji moralni veličini jih vse presega.

Strossmayerjeva slovesnost v Zagrebu.

Zagreb, 4. febr. (Izv.) Danes dopoldne se je na tukajšnji univerzi vršila slavnostna akademija ob priliki Strossmayerjeve stoletnice. Akademije so se udeležili: Minister Trifunović in dr. Janić, vseuč. profesor Gavrilović iz Belgrada, konzuli, zastopniki civilnih in voj. oblasti, dr. Trumbić in drugi. Slavnostni govor je imel rektor univerze dr. Zimmermann. V imenu ljubljanske univerze je govoril rektor dr. Kidrič. Govoril je tudi dr. Manojlović, ki je svoj govor posvetil nacionalnemu delu Strossmayerja.

KONKORDAT. NAČRT GOTOV.

Belgrad, 4. febr. (Izv.) Danes je zunanje ministrstvo poslalo načrt konkordata med Jugoslavijo in Vatikanom ministrstvu za vere, da dodane morebitne pripombe, nakar bo načrt odposlan v Vatikan.

NAPOVEDAN EKSPOZE DR. NINCICA.

Belgrad, 4. febr. (Izv.) Minister dr. Ninčić bo imel v kratkem ekspozé o poteku pogajanj z Italijo. Pri tej priliki bo govoril tudi o Radićevih zvezah z Italijani.

RAZGOVORI ZA OPOZICIONALNI BLOK.

Belgrad, 4. febr. (Izv.) Danes so dr. Korošec, dr. Spaho in Ljuba Davidović nadaljevali svoje razgovore, ki se bodo nadaljevali tudi še jutri.

KOMISIJA ZA PRIVATNE DOLGOVE Z AVSTRIJO.

Belgrad, 4. febr. (Izv.) Te dni se bo sestala komisija za ureditev privatnih dolgov med državljani SHS in Avstrijo na podlagi znanih konvencij.

Pisml Mac Donald in Poincareja.

Paris, 4. febr. (Izv.) Mac Donald je pisal Poincaréju pismo, v katerem uvodoma spominja na težke čase, ki sta jih Francija in Anglija pretrpeli za časa svetovne vojne, nato pa naglašja, da so kljub zavezništvu med obema državama ostala nerešena še mnoga vprašanja, ki povzročajo obema državama težke skrbi. Posebno značilen je v Mac Donaldovem pismu stavek, v katerem priznava francosko stališče, z vso odločnostjo pa zahteva tudi vpoštevanje angleških interesov od strani Francije. Končno izraža Mac Donald upanje, da se bodo dala najti pota za medsebojno sodelovanje obeh držav.

V svojem odgovoru obljublja Poincaré, da bo tudi Francija s svoje strani vse storila, da se najde trdna podlaga za pravično rešitev dosedanjih nesoglasij v interesu ohranitve miru.

Nova ruska vlada.

Moskva, 4. febr. (Izv.) V novo sovjetsko zastopništvo so izvoljeni Rykov, Kamenov, Trocki, Čičerin in Krasin. Rykov je naslednik Ljennina.

Pogodba med Rusijo in Italijo podpisana.

Rim, 4. febr. (Izv.) Danes je poseben kurir odnesel v Moskvo besedilo italijansko-ruske pogodbe, ki je bila včeraj podpisana.

Rim, 4. febr. (Izv.) Z ozirom na pogodbo, sklenjeno med Italijo in Sovjeti, piše poluradna agencija Volta, da bodo sedaj tudi druge države sklepale slične pogodbe s sovjetsko Rusijo. Zelo verjetna je vest, da so se začela posebna pogajanja med Romunijo in Rusijo na Dunaju in tudi avstrijska vlada namerava baje dosedanje pogodbe z Rusijo znatno razširiti.

RUSKO-ANGLEŠKI DOGOVORI.

London, 4. febr. (Izv.) »Daily News« poročajo, da je sovjetska vlada angleško vlado zaprosila, naj prizna del odgovornosti za škodo, ki so jo povzročili Rusiji Koltak, Denikin, Judenij in Wrangl. »Daily News« dostavljajo, da bo angleška vlada tej želji ugodila.

SOCIALISTIČNA STRANKA V RUSIJI.

Moskva, 4. febr. (Izv.) Socialistični kongres, ki je te dni zboroval v Moskvi, je sprejel resolucijo, ki omogoča socialistom politično sodelovanje tudi v zvezi z drugimi strankami pod pogojem, da si socialistična stranka zavaruje svojo notranjo avtonomijo.

AVSTRO-ROMUNSKO PRIJATELJSTVO.

Bukarešt, 4. febr. (Izv.) Avstrijski kancler dr. Seipel in zunanji minister dr. Grünberger sta prišla v Bukarešt v soboto zvečer.

DELO V PORUHRJU.

Düsseldorf, 4. febr. (Izv.) V tukajšnjem okrožju se je javilo na delo veliko število delavcev. Osemurni delavnik ostane v veljavi.

TRAMVAJSKA NESREČA V AMERIKI.

Portville (Indiana), 4. febr. (Izv.) Dva voza cestne železnice sta trčila. Ubilih je bilo 17 oseb.

Poraženi in tepeni.

(Iz govora narodnega poslanca Antona Sušnika v narodni skupščini dne 28. januarja.)

V razpravi o francoskem posojilu je govoril v narodni skupščini proti temu posojilu poslanec Sušnik, ki je v svojem govoru tolmачil mišljenje Jugoslovanskega kluba o sklenjenem sporazumu z Italijo. V tem delu svojega govora je izjavil:

Ker je mednarodni položaj za pravično in pravilno sodbo o potrebi ali nepotrebi posojila za oboroževanje merodajen, zato mi dovolite, da izpregovorim še nekoliko besed tej stvari.

Rekel sem, da smo vi za sporazum med narodi. Samo tudi za sporazum z Italijo, ker vemo, da je neizvršena rapalska pogodba povzročila v zadnjem času neznosne razmere v naši državi in da je v gospodarskem in političnem oziru škodovala obema državama. Toda mi nismo za sporazum, ki naj bi se dosegel za vsako ceno. Tak sporazum bi moral biti izvršen na podlagi medsebojnega popuščanja, na podlagi pravičnosti. Toda to je danes zgodilo, ni noben sporazum. To je mir, ki ga diktira zmagovalac premagancem. (Klici na desnici: Tako je!) Da bomo mogli čisto trezno soditi, pogledajmo stvarno in brez vsake animoznosti ali sentimentalitete, kako je s sporazumom z Italijo, kaj smo dobili mi in kaj je dobila Italija.

KAJ JE DOBILA ITALIJA.

Italija je dobila Reko, katere ji ne priznava ne londonski pakt in ne rapalska pogodba. Po rapalski pogodbi bi morala Reka postati samostojna država in se je kot taka tudi že registrirala pri Društvu narodov. Zato nastane tudi z juridičnega stališča vprašanje, ali sta imela Pašić in Mussolini odločiti o samostojni državi Reki. Drugo vprašanje pa je, kaj bo k temu reklo Društvo narodov.

Italija je dobila Reko in je s tem velikansko pridobila v gospodarskem, političnem in vojaškem oziru. S tem se je dvignil prestiž italijanskega naroda, kar se tiče zunanje politike. Italija je potem postala faktičen gospodar na Jadranskem morju. Stopila je tudi na balkanska tla in bo imela vodilno vlogo pri mali antanti.

Kar se tiče notranjega položaja je s pridobitvijo Reke silno zrastle Mussolinijev ugled. Znano je, da je Mussolini — kralj fašistov — danes diktator v Italiji. Toda tudi fašizem je sestavljen iz heterogenih elementov, katere drži skupaj samo stroga disciplina in avtoriteta Mussolinijeva. V zadnjem času se je pa tudi ta avtoriteta začela krhati, ker Mussolini ni mogel pokazati nobenega pravega uspeha, če izvajamo krško afero in pa italijansko-špansko pogodbo. Na vsak način je moral Mussolini imeti kak uspeh, posebno ker so se bližale volitve. Moral je pokazati nekaj, če je hotel, da fašizem zmaga tako, kakor si je zamislil. Zato je hotel dobiti Reko za vsako ceno. Odlasal in odlagal je pogajanja, pri tem pa koval svoje načrte. Ko je prišel trenutek, ki se mu je zdel ugoden, je poslal na Reko generala Giardina, ki je Reko de facto okupiral. Odlončen moment pa se mu je nujil takrat, ko se je poostiril spor med Anglijo in Francijo in ko so se bližale volitve na Angleškem. Takrat je Mussolini izigral svoj adut. Poslal je na mejo 50.000 vojakov in prav toliko fašistov, z denarnimi sredstvi je pa vznemirjal

Bolgarijo, Albanijo in Mažarsko ter roval proti naši državi. In posrečilo se mu je. Naši diplomate so se ustrašili, zbal so se vojne ter hiteli s sporazumom.

Velikansko pa je pridobila Italija v gospodarskem oziru. Italija je dobila Reko in sicer živo Reko. Reka je bila poprej mrtva, popolnoma propadla v gospodarskem in trgovskem oziru. Znano je, da je rasla trava v reškem pristanišču. Po pogodbi pa bo sredi Reke naše pristanišče in naša trgovina bo zbudila Reko zopet k novemu življenju.

KAJ JE DOBILA NAŠA DRŽAVA.

In kaj smo dobili mi? (Klici na desnici: Nič.) Dobili smo pristanišče sredi Reke in železniško zvezo do tja v uporabo za dobo nekaj desetletij. To je pa tisto, kar pomenja za nas bolj gospodarsko izgubo kakor pa gospodarski dobiček. Mi bomo morali to pristanišče popraviti in ga s težkimi žrtvami vzdrževati. Pri tem pa bomo popolnoma zanemarili naše pristanišče Baroš. Veliki del naše trgovine bo šel preko Reke in z našo trgovino bomo pomagali italijanski Reki, da si bo gospodarsko opomogla. (Klici na desnici: Tako je.)

Ali je to vse? Ali nismo dobili ničesar več? Pač, dobili smo še nekaj. Dobili smo garancijo, da bomo skupno varovali mitovno stanje — status quo, in pa zagotovilo prijateljstva. (Franjo Zebot: Za koliko časa?) Toda vprašam vas, gospodje poslanci, kaj pa je vredno vse to? Kako moremo verjeti Italiji, ker nam zgodovina toliko priča italijanski varolomnosti? Pa če bi nas že zgodovina ne učila, imamo mi za to iz bližnje preteklosti in žalostne sedanjosti dokazov sami dovolj.

700.000 HRVATOV IN SLOVENCEV BREZ ZASČITR.

Pod Italijo prebiva okoli 700.000 Hrvatov in Slovencev. To ljudstvo je danes brez vsakih pravic, zatirano in teptano kakor noben drug kulturni narod v Evropi. Ali je to prijateljstvo, če v istem času, ko se Italija pogaja s nami za sporazum, italijanska vlada izvršuje najhujše represalije nad Slovenci in Hrvati in jim jemlje še tisto malo pravic, ki so jih imeli dosedaj? (Klici na desnici: Tako je.)

V istem času, ko je Mussolini prijateljsko stiskal roko gospodu Pašiću kot predstavniku države Srbov, Hrvatov in Slovencev, je italijanska vlada vrgla slovenski in hrvaški jezik iz občin, sodišč in šol (Klici na desnici: Čujte, čujte.) V istem času je izgnala vso našo pošteno in poštenovalno duhovščino in učiteljsvo. In ko sta se objemala Mussolini in Pašić, je izšla naredba prosvetnega ministra Gentileja, s katero je zaprl vse slovenske srednje in ljudske šole. V istem času, ko smo mi podpisali pogodbo v Rimu, so Italijani zaprli naša prosvetna društva in razpustili slovenske in hrvaške prosvetne organizacije. (Klici na desnici: Zalostno.) Vprašam vas, gospodje, ali je to prijateljstvo, ali je to prijateljski sporazum? Italija se ponaša s svojo kulturo, posebno z umetnostjo in glasbo. Toda Italijanski fašisti so ob času krških dogodkov v Kobaridu izruvali spomenik slovenskega narodnega skladatelja Volariča, ga pomazali s blatom, razbili in postavili na tisto mesto italijansko zastavo. (Ogorčeni klici na desnici: Škandal! Sramota!) Vprašam vas, ali je to kulturno in kavalirsko? Kdo je tisti, ki postopa barbarško, kdo je barbar, ali Balkanec ali Italijan?

Tako mi s tem sporazumom z Italijo nismo dobili ničesar, pač pa smo veliko izgubili v političnem, gospodarskem, posebno pa v narodnem ziru. Zato pa to tudi ni noben sporazum; to je na eni strani zmaga, na drugi strani pa poraz. Mussolini je zmagal nad Pašićem in Italija je premagala Jugoslavijo. (Klici na desnici: Tako je!) Včeraj, ko se je v Belgradu praznoval velik narodni praznik, god sv. Save, srbskega narodnega heroja, je v Rimu v zmagovalni palači Chigi, medtem ko je tisočglava množica po italijanskih ulicah kričala:

Eviva Italia, gospod Pašić podpisal pogodbo in s tem svoj in naš sramotni poraz. (Klici na desnici: Tako je.)

GREH NAŠE DRŽAVE.

Ob priliki pogajanj zaradi Reke je bila dana možnost, da bi se bila naša vlada zavzela za pravice narodnih manjšin v Italiji. Če bi bila izposlovala zanje vsaj toliko pravic, kolikor jih imajo Italijani v Dalmaciji, bi bilo dosti. Italijanski otroci v Dalmaciji se smejo učiti iz knjig, ki so tiskane v Italiji in v katerih stoji, da je Dalmacija italijanska in da mora pripasti Italiji (ogorčeni klici na desnici: Nikdar!). V Istri in na Goriškem pa prepoveduje italijanska vlada, da se ne sme niti v prvem razredu osnovne šole poučevati hrvaščina in slovenščina. V Dalmaciji ima zdravnik, ki je optimal za Italijo, pravico, da izvršuje svojo zdravniško prakso. Na slovenskem Goriškem so pa Italijani izgnali slovenske duhovnike, ki so tam prebivali že nad 80 ali 40 let; niso jim priznali niti opcijske. (Klici na desnici: Čujte, čujte!)

Na žalost pa moram konstatirati, da je pri pogajanjih za Reko naša vlada popolnoma pozabila, da prebivajo pod Italijo tudi Slovenci in Hrvati. Poudariti moram, da o pravicah narodnih manjšin ni bilo pri pogajanjih niti govora. (Franjo Zebot: Čujte gospodje iz vladne večin!) Zato je to neodpušljiv greh nad hrvaškim in slovenskim narodom, ki ga je zakrivila naša vlada. Slovenci in Hrvati tega vladi ne bomo nikdar odpustili. Tega nam ne dopušča naš narodni ponos in naša narodna zavest. Za to nam je porok ljubezen do naših trpečih bratov onstran meje. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje na desnici.)

Kar se tiče teh bratov, moram izjaviti v imenu Slovencev in Hrvatov, da mi ne bomo nikdar pozabili, da prebiva onstran meje del našega naroda, ki nima nobenih pravic, ki danes v najhujšem trpljenju bije najtežji boj za svoj obstanek. Kar se tiče posebno slovenskega naroda, naglašam, da Slovenci ne bomo nikdar pozabili, da prebiva na oni strani svet našega naroda. (Navdušeni klici na desnici: Živijo!) To je narod, ki je poln življenjske sile, narod globoko veren, kulturno in gospodarsko visoko razvit. Ta narod je priden in marljiv kot mravlja, trden kot skala, značajan kot jeklo, pa tudi zaveden in ponosen kot orol. Naj ved Mussolini in cela Italija, da se tak narod ne more nikdar zatreti! (Klici na desnici: Tako je!) Italijani ga morejo trpinčiti in preganjati, uničiti ga pa ne bodo mogli nikdar. (Zivahno pritrdjevanje in ploskanje na desnici.)

Slovenci in Hrvati ne bomo nikdar mogli priznati tega sporazuma. Mi bomo storili vse, kar je v naših močeh in bomo zastavili vse sile, da se ta sporazum razveljavi in nadomesti s sporazumom, ki bo pravičen in trajen. (Pritrdjevanje in ploskanje na desnici.)

Tako je naše mišljenje glede sporazuma s Italijo. Seveda vlada in njena večina misli drugače. Ona misli, da je ta sporazum dober, da je koristen in da bo dolgo časa trajal. Ali vseeno zahteva vlada v istem momentu, da se ji dovolijo novi krediti za oboroževanje. Vprašam vas, gospodje poslanci, čemu sedaj nove oboroževanje? S sporazumom z Italijo je odpadla nevarnost od Italijanske strani. Italija se je tudi zavezala, da ne bo več spletkarila proti nam v Bolgariji, Albaniji in na Mažarskem. Ali se morda hočete oboroževati proti Grški? Venizelos je sporočil gospodu Pašiću, da hoče prijateljstva z nami. Vrh tega imamo tudi malo antanto in s Češkoslovaško nas vežejo najpristranejšje prijateljske zveze v političnem in gospodarskem oziru. Glede Rusije je treba samo slediti vzgledu Mac Donalda, predsednika delavske vlade na Angleškem, ki bo v kratkem tudi de iure priznal sovjetsko Rusijo, in posnemati pametno politiko Češkoslovaške v tem oziru. Potem smo izven vsake nevarnosti, ker dobimo močnega zaveznika.

Edmund About:

29

Kralj gora.

Iz francoščine prestavila K. Hafner.

V.

Orožniki.

Zdelo se mi je, da kralj ni bil bogve kaj razburjen. Vendar pa so bile njegove obrvi bolj stisnjene kot ponavadi in gube na njegovem čelu so se v ostrem kotu bližale očem. Vprašal je došleca:

»Od katere strani pridejo?«

»Iz Kastije.«

»Koliko kompanij?«

»Ena.«

»Katera?«

»Ne vem.«

»Torej čakajmo.«

Drug glasnik je pritekel, kar so ga noge nesle, da oznanja novico. Ko ga je Hadži Stavros zagledal, mu je zaklical: »Ali je Periklejeva kompanija?«

Tolovaj je odgovoril: »Ne vem; ne znam brati števil.« Iz dalje se je zaslišal strel. »Tiho!« je zaukazal kralj in izvlekel svojo uro. Nastala je pobožna tišina. Štirje strelji so sledili od minute do minute. Zadnjemu je sledil močan pok, ki je bil podoben pehotnemu ognju. Hadži Stavros je smehljaje vtaknil svojo uro v žep.

»Dobro je,« je rekel. »Nesite stvari nazaj v šrambe, in prinesite nam eginca. Periklejeva kompanija je!«

Zagledal me je v mojem kotu, ravno ko je skončal stavek. Z dobrohotnim glasom me je poklical:

»Pridite, gospod Nemec, nič odveč ne boste tukaj. Dobro je zgodaj vstajati; takrat se vidijo čudne stvari. Nemara ste žejni! Potem pijte kozarec egipskega vina z našimi izvrstnimi orožniki.«

Cez pet minut so prinesli tri velikanke mehove, ki so jih privlekli iz neke skrivne šrambe. Zakasnel stražnik je prišel h kralju in mu rekel:

»Dobra novica! Periklejevi orožniki!«

Nekaj tolovajev je steklo pred četo. Korfijot, ki je bil dober govornik, je stekel, da nagovori kapitana. Kmalu se je zaslišal boben; zagledali smo vihrajočo modro zastavo in šestdeset dobro oboroženih mož se je postavilo v dveh vrstah pred Hadži Stavrosim kabinetom. Spoznal sem g. Perikleja, ker sem ga večkrat občudoval na patisijski promenadi. Bil je mlad častnik, star kakih petintrideset let, rjav, domisljiv, ki so ga ljubile ženske, ki je lepo plesal na dvoru in znal lepo nositi svetle epotele.

Vtaknil je svojo sabljo v nožnico, pritekel h kralju gora, ga poljubil na usta in mu rekel: »Dober dan, boter!«

»Dober dan, mali,« je odgovoril kralj in ga pobožal z roko po licu. »Ali si zmeraj zdrav?«

»Hvala. In ti?«

»Kaj vidiš? In sorodniki?«

»Moj stric škof ima mrzlico.«

»Pripelji ga semkaj. Jaz ga bom ozdravil. Kaj pa policijski prefekt? Ali je že kaj boljši?«

»Nekoliko. Lepo te pozdravlja. In minister tudi.«

»Ali je kaj novega?«

»Dvorni ples petnajstega. Sedaj je odločeno. Siecle je rekel.«

»Torej še vedno plešeš. Kaj pa borza?«

»Padec na vsej črti.«

»Imenitno! Ali imaš kaka pismo zame?«

»Da. Tukaj! Fotini še ni bila pripravljena. Pisala ti bo po pošti.«

»Kozarec vina... Na tvoje zdravje, mali!«

»Bog te blagoslovi, boter. Kdo je ta Frank, ki naju posluša?«

»Nič posebnega. Nemec brez vpliva. Ali veš kako delo za nas?«

»Glavni zakladnik pošilja dvajset tisoč frankov v Argos. Jutri zvečer jih bodo prepeljali čez Kirorienske skale.«

»Jaz bom tam. Ali je treba dosti ljudi?«

»Da. Zaboje spremljata dve kompaniji.«

»Dobri ali slabi?«

»Zanič. Ljudje, ki se puste ubiti.«

»Vzel bom s seboj vse moštvo. V moji odsotnosti boš ti stražil moje ujetnike.«

»Zelo rad. Toda ravno prav. Imam najstrožja povelja. Tvoji Angležinji sta pisali poslaniku. Kličeta celotno vojsko na pomoč.«

»In jaz sam sem fima dal papir za to! Kdo naj še zaupa ljudem!«

»Pa vendar moram spisati svoje poročilo. Opisal jim bom divjo bitko.«

»To bova skupaj sestavila.«

»Da. Toda to pot, boter, bom jaz zmagal.«

»Ne.«

»Da. Moram biti odlikovan.«

»Boš že še kdaj drugič. Kakšen nenasitnež. Saj sem te šele pred enim letom povzdignil v kapitana!«

»Toda uvidi vendar, dragi boter, da je v tvojo korist, če se pustiš premagati. Ko se bo razvedelo, da je tvoja četa razpršena, se bo zopet vzbudilo zaupanje, potniki bodo zopet prišli, in ti boš imel zlate posle.«

»Da. Toda če sem premagan, se bo borza zopet dvignila in sedaj padam.«

»Kaj mi ne poveš. Pa mi vendar pusti, da ti ubijem kakih dvanajst mož!«

»Naj bo. To ne škoduje nikomur. Pa tudi jaz ti jih moram ubiti kakih deset.«

»Kako? Saj bodo ob našem dohodu vendar videli, da je kompanija popolna.«

»Kaj še. Pustil jih boš tu; rabim novincev.«

»V tem slučaju ti priporočam mlado ga Spira, mojega pobočnika. Dokončal je šolo v Evripidu, učen je in inteligenten. Ubogi dečko dobi sedemdeset frankov mesečno in njegovi starši niso bogati. Če ostane v armadi, bo šele čez kakih pet ali šest

Zato je danes vsako oboroževanje odveč in odveč tudi vsako posojilo v ta namen. Iz teh razlogov bomo glasovali proti predloženemu zakonu. (Dolgotrajno živahno pritrdjevanje in ploskanje na desnici.)

Zunanje politični pregled.

ŠKOTSKA ZAHTEVA AVTONOMIJO.

Mac Donald je sklical 1. t. m. konferenco predstavnikov južnoirskih republike in Iriz. Ulstra v svrhu razmejitve ali pa fuzije severa z jugom. Mac Donald upa na ugoden uspeh. Medtem pa tudi Škotska zahteva svoj homerule, t. j. lastno vlado, odgovorno škotskem parlamentu. Skotov je 5 milijonov, škotskih poslancev v parlamentu pa 74. Od teh jih 50 zahteva brezpogojno avtonomijo. Kakor znano, je tudi Mac Donald škot.

Socialistični atašaji. »Daily Mail« javlja, da bo Mac Donald pri vsakem angleškem poslanstvu nastavljal atašaja, ki bo imel nalogo, da vzdržuje zveze s socialističnimi strankami dotične države.

Angleška politika v Indiji. Podkralj lord Reading je ob priliki otvoritve indijskega parlamenta v Delhiju izjavil, da je trdno odločen napraviti terorizem in zarotam v Bengalu konec. Izprememba indijske ustave se more izvršiti samo s privoljenjem britanskega parlamenta in ljudstva.

Angleži bombardirali Bagdad. Vrhovni komisar Mezopotamije je zaradi upora arabskih šajkov zaukazal, da se mesto iz 24 aeroplanov bombardira. To se je tudi zgodilo. Nastalo je več požarov. Arabski šajki so se nato pokorili.

Sestanek med Poincarejem in Mac Donaldom se na vsak način vrši, čas pa še ni določen. Treba je preje točno ugotoviti stališče, ki ga obe vladi glede mednarodnih problemov zavzame.

Amerika in Anglija. Na velikem političnem banketu 2. t. m. v Londonu je Mac Donald ob zdravici na ameriškega poslanika izjavil, da vezi med Anglijo in Ameriko niso bile še nikoli tako priske kakor so danes.

Mac Donald in Mussolini se v kratkem sestane v Parizu in sicer najbrž po izvršenih volitvah v Italiji.

Mažarska vlada je v skrbeh, ker je Mac Donald politikal v London socialističnega poslanca Peidla, da ga informira o notranje političnih razmerah Ogrske in o razpoloženju vladnih krogov napram Čehoslovaki, Jugoslaviji in Romuniji. Ker je Peidl v ostri opoziciji proti vladi zaradi njenega šovinizma in reakcionarstva, se grof Bethlen zelo boji, da zavzame Anglija napram njemu neprijazno stališče, kar bi bilo v sedanjem momentu, ko gre za mednarodno posojilo Ogrski, zelo neprijetno za vlado.

Priznanje Rusije od strani Anglije se v angleških političnih krogih splošno odobrava. Priznanje je juridično veljavno brez ozira na to, kdaj se med obema državama medsebojni odnosi podrobno urede. Sovjeti so priznanje kajpada sprejeli z velikim zadovoljstvom in je smatrajo za največji uspeh Rusije po vojni. Imenovan je tudi še poslanik svetovet na angleškem dvoru, bivši predsednik ukrajinske republike Rakovskij. Kongres svetovet je ob priliki priznanja od strani Anglije izjavil, da bodo sovjeti delovali na to, da se doseže svetovni mir in da se po vojni upošteva kralji Evrope gospodarsko obnovijo.

Kongres zveze sovjetskih republik v Moskvi je ugotovil, da kmetska produkcija znaša 60 odstotkov predvojne, industrija pa vedno samo 30 odstotkov. Angleški kapital bo industrijo zelo dvignil. Naturalni davek kmetov se je izpremenil v denarni. Zastopniki Ukra-

jine so opozorili na persekucijo ukrajinskega prebivalstva v poljski republiki in v Romuniji. Predsednik Kamenev je izjavil, da bo pri poljski in romunski vladi storil tozadavne energetske korake.

Vesti o nemirih v Rusiji. Listi poročajo, o nemirih v Odesi in Omsku. V Odesi so se uprli mornarji, pristaši Trockega, v Omsku pa železničarji ter je bilo v Omsku več oseb od vladnih čet ubitih. Zaenkrat je treba te vesti, prihajajoče iz romunskih in poljskih virov, sprejeti z nekoliko previdnostjo. Preko Pariza javljajo, da so se uprli vojak ob priliki sovjetskega kongresa tudi v Moskvi, da pa je bil punt polom auto-tankov zadušen. Vesti iz Londona potrjujejo, da je v sovjetihi močna opozicija, zatrjujejo pa, da prevrata v Rusiji ni pričakovati.

Italija prizna te dni Rusijo de jure. Ob enem je med obema državama že sklenjena pogodba. Italija dobi paroplovno prvenstvo v Črnem morju. Rusija dobavlja Italiji vsako leto dogovorjeno množino žita, zato pa kupi v Italiji vsako leto izvestno množino industrijskih izdelkov.

Mednarodni socialistični kongres (II. internacionala) se vrši te dni v Marseju. Vandervelde, ki je, kakor znano, v tesni zvezi z Mac Donaldom, je izjavil, da so belgijski socialisti sicer za pravične reparacije, da pa mora sicer mednarodni socializem od vseh vlad pravičen in trajen mir izsiliti. O angleški delavski vladi je dejal, da svojega socialnega programa ne bo mogla uresničiti, da pa bo pred ljudstvom razgrnila ta problem in da bo ljudstvo pri prihodnjih volitvah imelo odločiti, ali pripomore delavski stranki do popolne zmage ali ne.

Vstaja na Japonskem. Te dni so izbruhnili resni nemiri v Tokiu. Člani vlade so morali zbežati. Vsa javna poslopja čuva policija in vojska.

Politične vesti.

+ Obtožnica proti dr. Lazi Markoviču. Zemljoradniški klub je sklenil predlagati proti bivšemu ministru za pravosodje dr. Lazi Markoviču obtožnico zaradi sledečih afer: 1. Prodaja sladkorne tvornice na Čukarici, 2. zaradi kaznivih afer v Topčideru, 3. tisk vojnoodškodninskih obveznic brez licitacije, 4. koncesija za tvornico špirita v Novem Vrbasu, 5. dvig sekvestra nad lastnino neke budimpeštanske banke in 6. delitev zemlje v njegovem volivnem okrožju. — Ta predlog zemljoradniškega kluba je zanimiv že zato, ker je prvi predlog te vrste, odkar obstoji kraljevina SHS, drugič pa zato, ker so dali iniciativo zanj radikalni poslanci Rankovičeve skupine.

+ Nova režimska »reformacija«. Vlada je skupščini že predložila načrt novega zakona o srednjih šolah, ki se bo kmalu začel razpravljati v zakonodajnem odboru. Pri tej priliki je treba poudariti, da ima vsak količjak moderen parlament v te svrhe poseben prosvetni odbor. Kar se vladnega načrta samega tiče, bo še veliko prilike o njem govoriti, zaenkrat pa bodi povedano, da unificira vse srednješolske tipe v državi brez vsakega ozira na razvoj in potrebe posameznih pokrajin in tudi brez ozira na posebne učne smotre. Privatnim srednjim šolam se hoče zadati smrtni udarec. Sploh je tudi ta zakon nestvor centralizma, velešrstva in radikalne neklutnosti.

+ Reforma žandarmerije. Izšel je ukaz, po katerem se ukinjajo dosedanje orožniške brigade in bataljoni in se ustvarjajo orožniški polki, katerih bo 9 in sicer v Beogradu, Novem Sadu, Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Sarajevu, Cetinju, Nišu in Skop-

lju. Vlada to reformo zelo hvali, treba pa je počakati strokovne sodbe. O povišanju orožniških plač v tej reformi seveda ni govora.

+ Sporazum med Italijo in Jugoslavijo se bo ratificiral 15. t. m., ne da bi se predložil niti rimskemu niti belgrajskemu parlamentu. Nato se izda dekret o aneksiji Reke, ki dobi s tem tudi poslanca za rimski parlament.

+ Na vprašanje angleške vlade glede francoskega posojila je naša vlada odgovorila, da je pred dvema letoma hotela najeti v Angliji posojilo 100 milijonov funtov, da pa angleški trg Jugoslaviji ni hotel ničesar posoditi. Tako naša vlada ne razume, zakaj Anglija kritikuje francosko posojilo, ki je dokaj manjše.

Beleške.

»Stranka delovnega ljudstva.« Radikalni so na vladi in zato imajo denar. To sicer ni nič novega, novo pa je, kako s pomočjo »svojega«, bolje bi rekli našega denarja agitirajo za svojo stranko. V Ljubljani izhaja radikalni tednik »Radikal« kot »politično glasilo delovnega ljudstva«, ki ga je izdajal g. Emil Stefanovič, sedaj pa je prešel, kakor se zdi, v roke oficijelne radikalne struje, ker se je v njem oglasil dr. L. Lenard. Ta agitira v »Radikal« za radikalno stranko s takimi-le nehotenimi dovpti: »Uradništvo, zlasti višje, je za stranko male koristi. — Različni podjetniki in trgovci istak malo koristijo. Tudi takozvana inteligenca ne pomeni veliko. Predvsem je advokat čisto prava nesreča za politične stranke. — Še slabše je s profesorji. — Jedro naroda je pa le kmet in delavec.« To bi bil potemtakem hud poper za Pašića in vso njegovo vlado ter vse radikalne veljake, ki so vse drugo prej kakor kmet ali pa delavec. Ne smemo namreč pozabiti, da je »Radikal« namenjen za »delovno ljudstvo«, »Narodni dnevnik« pa za »takozvano inteligenco«.

Ata na kolenih! Kakor znano, so ata zadnje čase bili zelo hudi na Pašića, to je, so se hudega delali. Kajti ata so najbolj lojalni državljani, kar jih je na svetu, in upor zoper kakšnega ministra, pa celo predsednika, bi jim nikoli ne šinil v glavo. Toda ata so zdaj za starostnega predsednika pri mladini in morajo zato vpiiti in plesati z mladino, oficijelno. In zato so morali zabavljati tudi zoper pogodbo z Lahi, ker so mladini sklenili Pašiću nagajati. Ata so mislili, da Pašić tega ne bo izvedel. Toda gorjel ata je bil v Beogradu zatožen in »Samoupravac« je ata pošteno prijel za ušesa za njegovo zabavljanje, da je Pašić prodal primorske Slovence. Ata je zadela kap (samo na desno stran), ko se prejel belgrajsko pošto, ko pa so jih domači zdravniki spravili nekoliko k zavesti, so v strašnih mukah diktirali notico. Lepo prosijo odpuščanja, če so res kaj razžalili gospoda ministrskega predsednika in ga zagotavljajo: »Slovenski narod je vedno motril sporazum z Italijo z docela objektivnega stališča, lojalno priznaval, da je bil že skrajni čas, da se je ta sporazum dosegel, ter zavračal očitke, kakor da bi bila vlada lahkomišelnost pripravljala in sprejela ta sporazum. Smelo lahko trdimo, da je bil baš »Slov. Narod« kot nestranski list eden tistih redkih organov našega javnega mnenja, ki je v vprašanju sporazuma z Italijo glede Reke zavzemal docela lojalno, lahko rečemo benevolentno stališče« (Št. 29, 5. februarja). — Tako zdaj ata preklicujejo vse, kar so pisali proti Pašiću in Lahom in za primorske Slovence ter proti aneksiji Reke, oziroma pravijo, da so jih napačno raz-

umeli. Oni so bili celó edini list, ki je pogodbo z Lahi pravzaprav odobravala. Kakor izvem, misli Pašić našemu ati odpustiti, same eno uro bodo morali stati v kotu, potem pa prihodnjo nedeljo ostati doma mesto k Mačku na laške vampe s parmezanom.

Dopisi.

Vrhnika. Naši liberalčki so na intenzivnem delu. Priredili so že kar dva predavanja. O pračloveku in o španski inkviziciji. Stare, že tisočkrat premlete fraze brez učinka. Gospodu predavatelju, ki hodi iz Ljubljane, bi mi namignili, da naj raje predava ozkemu krogu vrhniškega liberalizma o pravih ljudskih vzgojiteljih, ki resnično delajo za svoj narod, ki z njim stojijo in padajo, ne pa bežijo kot ptice selivke. Dalje naj jih podučijo o tujih besedah in njih pomenu, da ne bodo po plakatih strašili napredno misel z »rekvizicijo«. To mu svetujemo.

Struge. Dne 31. januarja se je tukaj naš slovesen način otvoril nov poštni urad s imenom »Struge na Dolenjskem«. Poštno ravnanstvo je zastopal g. revizor Dietz, katerega se je župan Pogorelec v toplih besedah zahvalil za naklonjenost poštnega ravnateljstva, ki je omogočilo, da je uspela in dosegla svoj cilj, dvajsetletna želja vseh Stružancev. Od vseh strani pa se je prav posebno povdarjal trud in delo poslanca Škulja, ki je največ pripomogel, da smo stružanci dobili poštni urad. Stružanci te njegove zasluge ne smemo in ne bomo pozabili, ker vemo, da pomeni to velike pridobitve za naše dolino.

Dnevne novice.

— Aleksa Šantić †. Dne 2. t. m. je umrl v Sarajevu po daljši boleznii srbski pesnik Aleksa Šantić. Pokopali so ga 5. t. m. z velikimi slovesnostmi na državne stroške. — Rodil se je Aleksa Šantić 1. 1868. v Mostarju kot sin bogatega trgovca. Šolal se je pri stricu v Trstu in obiskoval Mahrovo šolo v Ljubljani. Vrnivši se v očetov dom, je sodeloval v očetovem podjetju, kjer je bil zaposlen tedaj tudi Jovan Dučić. Tako sta se našli dve mladi pesniški duši. Obeta se posvečala bolj pesnikovanju nego trgovini. Tretji v tovarišiji je bil Svetozar Corović in vsi skupaj so izdajali književni list »Zor«. Šantić je pesnil rodoljubne in ljubavne popevke in postal popularen med širokimi ljudskimi sloji. Dučić se je povzpela v izbrane višine francoskega pesništva in ostal zato narodu tuj. Šantić je izdal dve zbirki svojih pesmi: 1. 1911. »Pjesme«, 1. 1913. pa »Na starim ognjištima. Poleg tega je spisal večje število drugih del in prevodov. L. 1914. je bil Šantić za svoje književne zasluge izvoljen za dopisnega člana kralj. srbske akademije v Beogradu, L. 1920. pa za člana umetn. oddelka Jugoslovanske akademije znanosti v Zagrebu. Začasa svetovne vojne je avstrijska oblast zaprla Šantića kot talca. Zadnja leta je preživel Šantić reven in ubog v Sarajevu. Zalostno usodo mu je sladila le zvesta ljubezen in spoštovanje ljudskih slojev. Slava njegovemu spominu!

— Slovenci v Belgiji. Nad 600 izseljencev iz Westfalije, ki jih ni mogla več preživeti, je šlo letos za kruhom v Belgijo. Tožijo, da jih jugoslovanski konzulat, kjer nihče ne govori slovenski, zanemarija in jim za potni list neče priznati nobene olajšave. Zlasti pa prosijo za slovenske knjige (leposlovne in dramatične), ker bi radi ohranili znanje materinščine. Knjige ranje sprejema Prosvetna zveza (v hiši Vzajemne po-

let podporočnik. Toda če se izkaže v tvoji četi, mu bodo ponudili, da uide in imenovan bo v šestih mesecih.«

»Torej gre za mladega Spiro! Ali zna francoski?«

»Še dosti dobro.«

»Mogoče ga obdržim. Če se bo zavzel za mojo stvar, ga pridružim podjetju; postal bo delničar. Povedal mu boš, koliko prinaša stvar. Plačujem 82 odstotkov.«

»Imenitno! Mojih osem delnic mi je torej več doneslo, kot moja kapitanska plača. O, boter, kako žalostna je moja služba!«

»Kaj hočeš. Ti bi bil postal tolovaj, če ne bi bila tvoja mati imela drugih misli. Pravila je vedno, da nimaš za to poklica. Na tvoje zdravje! Na vaše, gospod Nemec! Predstavljam vam svojega birmanca, kapitana Perikleja, ki je prijazen, mlad mož, ki govori več jezikov in ki me bo nadomestoval pri vas za časa moje odsotnosti. Moj dragi Periklej, predstavljam ti gospoda, ki je doktor in velja petnajst tisoč frankov. Pomisli, da si ta doktor, kljub temu, da je doktor, še ni znal izplačati svoje odkupnine po naših Angležinjah! Svet propada. Bil je boljši v moji dobi.«

Nato je svečano vstal in dal povelja za odhod. Ali je bilo veselje, da gre v boj, ali pa radost, da je videl svojega birmanca? Zdel se mi je ves pomlajen. Izgledal je za dvajset let mlajši. Smejal se je, šalil in zmajeval svoje kraljevo veličanstvo. Nikoli si ne bi bil mogel predstavljati, da je edina stvar, ki vzbudi starega tolovaja iz njegove mrtvosti, dohod orožništva. Sofoklej, Vasilij, Korfijot in drugi poveljniki so razširili kraljevo voljo po taborišču. Vsak je

bil pripravljen na odhod že radi zjutranjih odredb. Mladi pobočnik Spiro in devet drugih orožnikov je zamenjalo svoje uniforme s pisanimi oblekami tolovajev. Bilo je vse to izvrstno urejeno. Če bi bil navzoč sam vojni minister, bi bil samo nekoliko slutil vso reč. Novi tolovaji niso prav nič zalovali za svojim prvotnim poklicem. Mrmrli so le oni, ki so ostali pod praporom. Dvoje ali troje starihavov lic je godrnjalo, da preveč izbirajo in ne dajo prednosti. Nekaj godrnjačev je hvalilo svojo službo in pravilo, da so dali slovo tolovajstvu. Kapitan jih je potolažil kakor jih je mogel in jim obljubil, da pridejo tudi oni na vrsto.

Preden je Hadži Stavros odšel, je izročil vse ključje svojemu namestniku. Pokazal mu je votlino, kjer je bilo shranjeno vino, šrambo za moko, duplino za sir in drevesni štor, kamor so spravljali kavo. Opozoril ga je na vse odredbe, ki naj zabranijo naš beg in ohranijo tako dragoceno glavnico. Periklej je odgovoril smehljaje: »Kaj se bojiš? Saj sem vendar delničar!«

Ob sedmih zjutraj se je kralj podal na pot in njegovi podložniki so šli drug za drugim v vrsti za njim. Vsa tolpa se je oddaljila proti severu in obrnila hrbet Skiro-nijevskim skalam. Prišlo so zopet mimo po dolgi pa zelo lepi poti, do soteske, ki se je raztezala pod našim stanovanjem. Tolovaji so peli zelo glasno in stopali z nogami v vodo. Njihova bojna pesem je imela štiri vrste in je opevala mladosten greh Hadži Stavrosa:

Kleff, črnih oči, je stopal v dolino. Njegova pozlačena puška... itd.

Solovjev Strossmayerju.

Znameniti ruski filozof Vladimir Solovjev, ki se je mnogo trudil za zedinjenje obeh cerkva, je imel zveze z vladiko Strossmayerjem, kateremu je pisal med drugim sledeči dve pismi, ki ju objavljamo v prevodu:

Moskva. Na dan Brezmadežnega Spočetja Presvete Device, 1885. leta.

Preč. in Prevzv. (Preosvjaščennejši) Vladika — Milostivi nadpastir!

V veliko radost mi je bilo, da sem prejel od Vas drago pisanje in ljubeznivo povabilo.

Ako bode Bogu všeč, hočem ob koncu sedanje zime priti v Zagreb in v Djakovo, da Vas spoznam po licu, se Vam poklonim in prejmem blagoslov od znamenitega služitelja cerkve, delavca slovanstva in poslušam Vaše misli in svete v občem velikem delu — zedinjenja cerkve.

Od tega zedinjenja je odvisna usoda Rusije, slovanstva in vsega sveta. Mi Rusi, pravoslavni, in ves vzhod ne more nič storiti, dokler ne zgledimo greha cerkvenega razdeljenja, dokler ne damo dolžne oblasti prvoposvečeni (prvosvjaščenničeskoj) cerkvi. Ako je Rusija in Slovanstvo novi »dom Davidove« v krščanskem svetu, vemo, da je sam Božanstveni Ustanovitelj Davidovega kraljestva prejel sv. krst od Janeza iz rodu Aaronovega — predstavitelja duhovništva. Kajti tako se nama spodobijo, izpolniti vso pravičnost. (Mat. III. 15.)

Sreče moje gori radosti pri misli, da imam takega rokovoditelja kakor ste Vi. Bog naj ohrani na mnoga leta Vašo drago-

ceno glavo v blagor sv. cerkve in naroda slovanškega.

Mnogo bi imel pisati, pa nočem s črnolom in peresom pisati Tebi: upam že, da Te bom videl, da bom usta k ustom govoril.

Izproseč si Vašega nadpastirskega blagoslova, ostanem Vašega Preosvjaščentstva pokorni sluga

Vladimir Solovjev.

2.

29. junija 1886. Wien, Goldenes Lamm.

Po mnogih nasprotstvih se mi je posrečilo na koncu priti v Avstrijo. Čez nekoliko dni se odpravljam v Zagreb in od tod v Djakovo do videnja z Vami, kar je glavni namen mojega potovanja.

Iz pisma o. Tondini znanki moji, — kneginji Volkonski, sem izvedel, da je bilo pismo, poslano od Vas meni, vrnjeno. Neizmerno je bilo to meni žal, ne deloma sem bil utešen po prijemu »Okružnago Poslanij« (Pastirski list) — to je bila za me velika radost. Ono je došlo do mene še le v mesecu maju. V maju že je mene doseglo tudi pismo o. Tondini, ki je bilo poslano, kakor se zdi, ali januarja ali februarja. In jaz nisem več odgovarjal, kajti pri takih čudnih poštnih razmerah se kaže dopisovanje nesmotreno.

Slava Bogu! Sedaj sem svoboden in nikaka sila in moč tega sveta ne spremeni več, da bi Vas ne videl in da bi ne govoril z Vami.

V prepričanju skorajšnjenja videnja ostanem z najglobljejšim spoštovanjem in s srčno udanostjo

Vaš Vladimir Solovjev.

sojilnice poleg Uniona). Zavedni Slovenci, oglasite se!

— **Poljedelska fakulteta v Belgradu.** Poljedelska fakulteta v Belgradu je bila osnovana l. 1920. ter je bila takoj opremljena s pripadajočimi, najmodernejšimi oskrbljenimi instituti. Za praktične poizkuse ima na razpolago 100 ha zemlje v Topčideru. Oddelka sta dva: kmetijski in gozdarski. Na prvem se predava 10 osnovnih, 29 strokovnih in 4 pomožni predmeti, na drugem 10 osnovnih in 28 strokovnih. Pouk traja 4 leta. Poleg kolokvijev koncem vsakega semestra se polaga po prvih štirih semestrih predhodni diplomski izpit, po završetku osmih semestrov pa strokovni diplomski izpit. Absolventi dobe naslov inženjerja, temeljem tiskane disertacije pa tudi doktorski naslov. V tekočem zimskem semestru predava na fakulteti 1 reden, 1 izreden, 20 honorarnih in 2 kontraktualna profesorja. Slušatelj je v prvem letniku 31 Srbov in 86 Rusov, v drugem 16 Srbov in 27 Rusov, v tretjem 25 Srbov in 58 Rusov in v četrtem 43 Srbov in 2 Rusi. Vsi srbski dijaki na tej fakulteti dobivajo državno ustanovo po 600 Din mesečno.

— **Za učitelje ročnih del.** Predsednica »Društva učiteljev osnovnih in meščanskih šol, učiteljev ročnih del in otroških vrtničaric« se je bila obrnila na enako društvo v Belgradu s prošnjo, da bi posredovalo na vladi v prilog učiteljem ročnih del v Sloveniji, da se redukcija ne bi izvršila. Na to prošnjo je sedaj odgovorila predsednica belgrajskega društva Savka Radičevića s pismom, ki ga objavlja »Tabor«. Ga Radičevića poroča o svojem in raznih referentov brezuspešnem prizadevanju v prilog učiteljem ročnih del. Vse, kar se je dalo doseči, je obljuba posvete ministra, da bo obdržal majhen del teh učiteljev in sicer po priliki eno tretjino, a to bodo nedvomno tiste, ki imajo boljšo kvalifikacijo. Potem piše ga Radičevića: »Tudi g. Jelenc je poslal neko brzojavko, ki seveda ni imela zaželenega uspeha. Žal mi je, da vam ne morem poslati uspešnejšega poročila, a če je zlo že na pragu, mu je boljše pogledati v oči. Mislim, da tudi one ne bodo ostale brez skorje kruha, bodo pač tudi pri Vas šole za delavke, kjer bi mogle jako dobro služiti. Začudo je to, kako da se v osnovnih šolah drži posebna učiteljica za ročno delo.« Iz tega pisma je jasno razvidno, da Belgrad tudi v svojem ženskem delu nima nobenega razumevanja za naše drugačne razmere in da pozna za vsa vprašanja le eno rešitev: nivelacijo iz viška nizdoli.

— **Uredbo o vojaški discipline** prinaša ljubljanski Uradni list dne 1. februarja 1924.

— **Liška železnica.** Iz Belgrada poročajo, da je vlada dejansko dovolila kredit za končno dograditev liške železnice, ki je bila že pred vojno malone dovršena.

— **Poročil se je v nedeljo g. Vinko Kavčič,** uslužbenec tvrde B. Trampuša dediči iz Seničarje pri Medvodah, z gđ. Fani Peklaj iz Sv. Marjete.

— **Redukcija v Splitu.** Splitska »Nova doba« poroča kot kurioznost prve vrste, da so v mestni splitski bolnišnici in umobolnici reducirali tudi duhovnega pastirja, za katerega je bilo mesto sistemizirano prav od početka zavoda. List naglaša, da je v bolnici in umobolnici nad 500 bolnikov, ki nujno potrebujejo duhovne tolažbe; razen tega je duhovnik potreben zaradi usmiljenih sestra, ki v zavodu vrše svojo težko službo. List končno izraža prepričanje, da se je redukcija bolnišničnega duhovnika izvršila pomotoma in da se to mesto znova trajno sistemizira. — Kakor v Ljubljani!

— **Smrtna kosa.** Dne 2. t. m. je v Zagrebu nenadoma umrl vseučiliški profesor dr. Juraj Majcen, dolgoletni tajnik in redni član Jugoslovanske akademije znanosti. Pokojnik je vžival velik znanstveni sloves ter je bil tudi dopisujoči član srbske, francoske in ruske akademije znanosti.

— **Nevarno je obolel kitar Ivan Napotnik,** ki leži sedaj v Topolšici pri Šošanju.

— **Izpremembra pri tržaškem konzulatu.** Dosedanji naš konzul v Trstu g. S. Rašić je imenovan za načelnika v zunanjem ministertvu. Na njegovo mesto pride poslaniški tajnik Stanković iz Berna.

— **Kmetijska šola v Plevlju.** V Plevlju se je te dni otvorila nižja kmetijska šola.

— **Javna npravost v Novem Sadu.** »Beogradске Novosti« poročajo iz Novega Sada, da se tamkaj strahotno širi nenpravost. Cele družine in družbe žive od tajnega rufijanstva. Prodajajo se deklice od 12. leta dalje. Babice imajo dovolj tajnega posla. Vse to se vrši pred očmi cele javnosti, a policija se dela gluho in nemo.

— **Dohodki belgrajske občine.** V zadnjih letih je imela belgrajska mestna občina naslednje dohodke: 1920. l. 2.362.000 Din, leta 1921. 13.415.000 Din, l. 1922. 24.259.000 Din in l. 1923. 21.630.221 Din.

— **Frank v poštnem prometu z inozemstvom.** Ministrstvo za pošto in brzojav je odločilo, da se zaračunava pri plačevanju poštne pristojbine za odpošiljanje paketov v inozemstvo za vsak frank 15 Din.

— **Kraljeve slike v šolah.** Ministrstvo prosvete je izdalo odredbo, glasom katere se smejo v bodoče po prosvetnih zavodih nameščati le kraljeve slike, ki jih bo vsrhu določila vlada.

— **Brzojavke za Grčijo.** Ministrstvo za pošto in brzojavke je odločilo, da naše pošte sprejemajo brzojavke za Grčijo v vseh jezikih.

— **Študije v Nemčiji.** Naučno ministrstvo v Nemčiji je obvestilo našo vlado, da smejo v bodoče študirati na nemških univerzah samo tisti dijaki iz Jugoslavije, ki obvladajo nemščino.

— **Likvidiranje učiteljstva z neradostno strokovno izobrazbo.** Zakonodajni odbor je dovršil zakonski načrt o likvidaciji učiteljstva, ki nima strokovne usposobljenosti. Likvidacija se izvrši do konca septembra 1925.

— **Osuševanje močvirij.** Poljedelsko ministrstvo je izdelal načrt za osušitev močvirja pri Velikem Gradistu, ki obsega 1800 ha. Osuševalna dela se začne še to pomlad.

— **Državna tovarna za svilo v Kaniži.** V Kaniži so te dni ob navzočnosti ministrstva za trgovino in industrijo otvorili državno tovarno za svilo.

— **Nov vozni red na železnicah.** V direkciji državnih železnic v Belgradu se je osnovala posebna komisija, ki ima nalogo, da izdela nov vozni red, ki stopi v veljavo 1. junija t. l. S tem novim voznim redom se izpremeni dosedanja vozni red na jugoslovanskih progah.

— **Za izseljence.** Ljubljanski Uradni list dne 1. februarja 1924 prinaša dve objavi izseljeniškega komisarijata v Zagrebu, katerih prva se tiče razmer in delovnih pogojev za izseljence v Braziliji, druga pa določb novega izseljeniškega zakona Združenih ameriških držav.

— **Pravilnik za poštne direkcije.** Ministrstvo za pošto je izdalo nov pravilnik za poštne direkcije, ki so se osnovala v vseh večjih mestih Jugoslavije.

— **Poštna knjižnica.** Ministrstvo za pošto je v Skopju osnovalo poštno knjižnico, obsegajočo vso domačo in tujo poštno literaturo. Knjižnica je namenjena poštne osebi in je prva svoje vrste v naši državi.

— **Pomorski promet v splitski luki leta 1923.** Minolo leto je došlo v splitsko luko vsega 4015 parobrodov s 765.621 tonami ter 734 jadrnic s 22.248 tonami. Od tega je bilo parobrodov z našo zastavo 3496 s 515.828 tonami in 399 jadrnic s 9828 tonami; ostalo so bile inozemske ladje. Leta 1922. je bil promet jačji za 522 parobrodov s 188.288 tonami. Ta izpad je v prvi vrsti povzročil lanski dvomesečni pomorski štrajk.

— **Razne nesreče.** V tovarni za baker v Slov. Bistrici je mehanika Zeiche Franceta pri popravilu zagrabil turbinu in mu zmečkala levo roko. — V tovarni kemičnih teh. izdelkov Unio v Mariboru je delavka Premo-žič Ana padla na ledenih tleh in si zlomila levo nogo. Oddali so jo v bolnico. — Pri Dravi, lesni industriji v Mariboru, se je delavec Klobasa Anton na skobelnem stroju tako obrezal po levi roki, da so ga morali prepeljati v bolnico. — V tovarni cementnih izdelkov Oblak Bogdan v Brodu pri Logatcu se je delavec Križaj Alojz pri delu na krožni žagi nevarno urezal na desni roki. — Pri Zori, tovarni lesenih žebeljev v Črnomlju, se je delavec Marchel Rudolf ml. na krožni žagi zmečkal desno roko. Oddali so ga v bolnico v Kandiju. — Pri gradbenem vodstvu Slograd v Trzinu je delovodja Boruta Pavel padel z odra in si je zdrobil levi komolec.

— **Roparski napad.** V Misločinu blizu Belgrada so te dni maskirani roparji napadli trgovca Milutinovića. Ker se je postavil v bran, so ga zvezali in mu zamašili usta. Vzeli so mu raznega blaga za 10.000 dinarjev. Roparji so izginili brez sledu.

— **Nesreča pri drsanju.** 8 letna Marija Zupan iz Predtrga pri Radovljici se je v družbi drugih otrok drsala na ledu, kjer je padla tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo pod koleno. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico.

— **Vlom.** V Lipnici pri Podnartu so neznan tatovi ponoči pokradli zasebniku Andreju Škribi vse perilo, kar ga je imel.

— **Samomor.** V Zagrebu si je z britvijo prerežala vrat in žile na rokah Vilma Filipović, vdova ravnateljica zemljiške knjige. Našli so jo mrtvo. Zapustila je pismo, v katerem pravi, da je šla prostovoljno v smrt radi neozdravljive bolezni.

Primorske novice.

p Besno sovraštvo proti »Goriški Straži«. Kakor smo že kratko poročali, sta dva »neznanca« iz znanih vrst dne 29. januarja na ulici v Gorici surovo napadla dr. Biteznička, tajnika goriškega političnega društva »Edinost«, in ga do krvi bila v obraz. Dr. Bitezniček se je po napadu oglašil pri komisarju Diazu, ki mu je rekel, naj napravi pismeno ovadbo. Seveda bo ovadba romala enostavno v kak predal, ako ne naravnost v koš. »Giornale di Udine« od 30. januarja naravnost poziva na surovo nasilje proti goriškim Slovincem, pišeč, da za pisanje »Goriške Straže« ne zadostuje več pero, ampak da je tu na mestu samo še palica. A kaj takega je zakrivila »Goriška Straža«? Ničesar drugega, nego da možato in odkrito, a vsikdar resno in dostojno zigosa krivice, ki jih italijanske oblasti prizadevajo slovenskemu prebivalstvu. Žalostno za Italijane, da ne prenesejo možate, poštene besede in hočejo v svoji državi pretvoriti svobodno moč v sužnje.

p Tržaški politični voditelji in italijansko-jugoslovanski sporazum. »Edinost« z dne 2. februarja poroča: »Ko sta se v četrtek pred-

poldne bavila ministra Pašić in Ninčič v Trstu na svojem povratku v domovino, so se jim poklonili zastopniki političnega društva »Edinost« dr. Wilfan, dr. Slavik in dr. Čok. Naši zastopniki so gg. Pašiću in Ninčiču čestitali in jima izrazili zadovoljstvo našega ljudstva, da je prišlo do sporazuma med Italijo in Jugoslavijo. Zahvalili so se dalje predstavnikom jugoslovanske vlade za to, kar so dosegli v prilog naših zadrug. Ministrski predsednik Pašić jih je jako prijazno sprejel ter jim vidno vzradošen izjavil, da je bil sporazum potreben za obe državi in da bo gotovo tudi ugodno vplival na položaj Jugoslovenov v Italiji. Kaj poreče na to »Jutro«, ki je klicalo grom in peklo na papeža, ker ni iz ozira na slovensko prebivalstvo v Italiji sporazuma med Italijo in Jugoslavijo proklel?

p Za sodniki sodni uradniki. Minoli teden je prejel na goriški sodnji 12 tamkajšnjih uradnikov poziv, da naj se tekem 10 dni opravičijo zaradi raznih očitaj, ki jih vsebujejo pozivi posameznikom. En tak poziv očita nekemu italijanskemu uradniku, da je sivolil. Itd. Je to zopet samo prednaznanilo določenim žrtvam, da so obsojene na cesto.

p Skupen nastop Nemcev in Slovanov pri bodočih volitvah. Tirolski nemški poslanec dr. Walther iz Bozna je izjavil nasproti poročevalcu italijanskega lista »Epoca«, da bodo Nemci pri prihodnjih volitvah najbrže postavili s Slovani skupno kandidatno listo.

p Trgovsko razsodišče v Gorici. Ker je delo na sodnih zaradi redukcij in odprave slovenskega jezika popolnoma zastalo, so se trgovski krogi v Gorici odločili za samopomoč. Na posebni konferenci s osklenili, da se pri trgovsko-obrtni zbornici v zmislu določb civ. pr. reda ustanovi trgovsko razsodišče, ki bo razsojalo v trgovskih zadevah, ako se obe stranki podvržeta pristojnosti razsodišča.

p Banditova smrt. V štajški okolici so našli mrtvega zloglasnega tolovaškega poglavarja Edvarda Renerja. Umrl je naravne smrti po daljši bolezni. Kot bivališče mu je služil vojaški šotor, pokrit z vejevjem.

Koroške novice.

k Cvetka s koroških »utrakvističnih« šol. »Koroški Slovenec« poroča: V ljudski šoli v Zgornjem Rožu, ki jo obiskujejo skoraj izključno otroci slovenske narodnosti, je dal učitelj 3. razreda napisati učencem v zvezke sledečo »učno snov« in slovenski otroci so se morali učiti na pamet: »Die Slaven sind im 6. Jahrhundert von Osten in unser Land eingedrungen (!). Sie besetzten das Draugebiet zwischen Wörthersee und Völkermarkt und drangen auch (!) in die Seitentäler ein. Sie waren Heiden, zwar ein Bauernvolk, jedoch rauh, grausam und raublustig (!)« — »Slovani so v 6. stoletju od vzhoda vdrli v našo deželo. Zasedli so Podravje med Vrbskim jezerom in Velikovecem in prodrli tudi v stranske doline. Bili so pogani, sicer poljedelski narod, toda surov, krut in roparjeljen.« — Tako se v koroških šolah zastruplja slovenska mladina. Ali je čuda, da prihajajo s takimi imenovanji »utrakvističnih« šol zagrizeni renegati? Nemški kulturi in nemški zgodovini tako brezprimerno zlorabljanje šole pač ni v čast.

Štajerske novice.

š Smrtna nesreča. Karel Pušnik, uslužben kot voznik pri delniški pivovarni v Laškem, je pejal pretekli petek voz piva v Celje. Na nekem klancu je pri zaviranju voza prišel pod kolo, ki mu je strlo prani koš. Odpeljali so ga takoj v bolnišnico, pa je že med potjo umrl.

Tatvine v Majdičevi trgovini v Celju. V Majdičevi trgovini v Celju so prišli na sled večjim tatvinam. Zaprl so štiri uslužbenice in nekega obrtnika.

Gospodarstvo.

SVETOVNA TRGOVINA V DECEMBRU.

Številke trgovine v najvažnejših državah sveta kažejo v decembru nekaj izboljšanja. To izboljšanje trgovine pa ne temelji na izboljšanju industrijske delavnosti in trgovskih poslov, ampak na sezonskih pojavih. V decembru se izražajo zaostanki iz celega leta.

V vodilni državi svetovne trgovine, v Angliji, je uvoz narastel na 109 milijonov funtov šterlingov (meseca decembra), medtem ko je v novembru znašal samo 102 milijona. Uvoz je malenkostno padel (od 76 na 74 in pol milijona funtov). Stanje v najvažnejših eksportnih industrijah se je v mesecu decembru poslabšalo, kar je razvidno iz zmanjšane izvoza. Na koncu leta sicer more pokazati angleška industrija na izboljšanje gospodarskih prilik z ozirom na konec l. 1922. Navzlic temu izboljšanju pa položaj še daleč ni blizu normalnim razmeram, kakor so vladale pred vojno. Za Anglijo pride po važnosti severoameriška Unija. Industrijska situacija se ne izboljšuje in znaki kažejo na depresijo. Uvoz v decembru je znašal 285 milijonov dolarjev (v novembru 292). Izvoz je narastel od 404 milijonov v novembru na 425 milijonov dolarjev v decembru. Leto 1924. bo najbrže prineslo mezdni boj premogarjev, kar bo vplivalo na splošno situacijo.

V Evropi je važna zunanja trgovina Francije. V decembru izkazuje ona 3863 milijonov frankov uvoza in 3114 milijonov izvoza. Napram novembru je torej vrednost znatno na-

rasla. Istočasno pa izkazuje tudi količina uvoza in izvoza povečanje. S padcem franka, ki se je ravno v decembru začel bo zaenkrat pospešeno industrijsko delovanje in eksport bo silno narastel, tako da je pričakovati celo aktivacije zunanje trgovine. Toda to naraščanje nosi v sebi kal nezdruvilih razmer, kakor se je podobno dogodilo ob padcu valute v celi vrsti držav (Avstriji, Nemčiji, Poljski), čeprav forme ne bodo iste.

Za vse ostale evropske države imamo v rokah podatke še za Madžarsko, Švedsko in Češkoslovaško.

Madžarska zunanja trgovina v decembru je bila aktivna za 11 milijonov zlatih kron. Ta aktivnost kaže na silno eksportno konjunkturo, povzročeno po padcu krone, kar nikakor ne kaže na sanacijo razmer.

Švedska je v decembru uvozila za 109 milijonov švedskih kron blaga, izvozila za 125 milijonov. Konjunktura v švedski industriji se je nekoliko izboljšala.

V decembru je znašal češkoslovaški uvoz 1499 milijonov kron, izvoz 1718 milijonov. Kakor poročajo listi, se je eksportna konjunktura znatno izboljšala predvsem v sladkorni industriji.

Za našo državo nimamo statističnih podatkov niti o uvozu niti o izvozu v decembru. Znani so le carinski dohodki, ki so dali v tem mesecu 133 milijonov dinarjev napram 156 milijonov v novembru. To zmanjšanje kaže na oslabljenje eksporta.

DAVČNA REFORMA V RUSIJI.

Sovjetska vlada je izpolnila zahteve kmečkih poslancev. Ravno je objavljen uradni ukaz, po katerem se ne bo od 1. januarja t. l. naprej več sprejemalo žito kot plačilo gospodarskega davka. Naturalna plačila so bila vpeljana še v dobi oboroženega komunizma in lakote. Tedaj kmetje niso hoteli prodajati svojih pridelkov. Zdaj pod izpremenjenimi razmerami je izgubila ta naredba iz l. 1918 svoj pomen. Cela Ukrajina je plačala letos v žitu le eno četrtino skupne davčne svote. Vse drugo je bilo plačano v denarju. — Kmetje so že zdavnaj zahtevali določno reformo, toda vlada se ni mogla odločiti gotovo ne z ozirom na veliko število zaposlenih uradnikov pri pobiranju davkov. Zdaj ze ta korak vendar storjen. Narodni komisariat za prehrano je ustavil davčno poslovanje. Vsi njegovi uradi, kateri so pobirali žito, so razpuščeni. Nadaljnje pobiranje davkov je prevzel narodni komisariat financ.

Obenem hoče država izrabit do zadnjega monopol zunanje trgovine z žitom, od katerega pričakuje najvišji dobiček. V to svrhu je priredil zavod za narodno gospodarstvo v Moskvi »Višje hlebne kurze«, kateri bi naj pripravili izučene strokovnjake in znanstvene delavce za panogo žitne trgovine. Denar za kurze so darovali različni uradi kot komisariat za prehrano, drž. banka, zadržna zveza, urad za zunanjo trgovino in dr. Kurzi so namenjeni predvsem osebam z visokošolsko izobrazbo ekonomske, tehnološke in agronomske stroke. Naknadno se bodo sprejele tudi osebe, katere so absolvirale vsaj dva letnika teh strok višje šole ali pa so sploh zadostno pripravljene teoretično in tudi praktično. Pouk na kurzh traja 3 leta.

AVSTRIJSKO GOSPODARSKO LETO 1923.

Leto 1923 je bilo v Avstriji v znamenju stabilizacije denarja. Druginje še niso mogli ustaviti, vendar se je bistveno umerila.

Inflacijsko gospodarstvo je pri kraju. Sicer je bil obtok bankovcev na koncu leta še zmeraj za malo več kot polovico večji od januarja in je z 495 milijoni zlatih kron znašal 22 odstotkov vsega obtoka nekdanje monarhije, vendar se je pa istočasno pomnožila gotovina za več kot za trikrat.

Na glavničnem trgu je bila potreba denarja pri akcijskih družbah zelo velika, borzni promet je bil izredno živahen. Udeleževalo se je domače občinstvo, pa tudi tuji kapital se je večkrat pojavil. To je trajalo do jeseni. Potem je bilo pa bolj mirno. Banke so vse leto obrestovale z 9 odstotki, hranilnice in tudi nekatere banke pa s sedmimi. Kljub tej nizki obrestni meri so vloge v velebankah in hranilnicah narasle za petkratno prejšnjo mero. Seveda pa predvno stanje še ni vzpostavljeno.

Industrija se je nahajala v začetku leta v hudi krizi, javljajoči se v rastoči brezposelnosti, v uvedbi krajšega delavnega časa in zastoji obratov. Vendar se je do konca leta število podpiranih brezposelnih skrčilo na polovico najvišje izmere, kar pripisujejo tudi boju v Poruhru. Tudi premoga se je manj uporabilo kakor lanske leto, kar pa pripisujejo tudi večji uporabi vodne moči.

V zunanji trgovini je bil import večji kakor eksport in je bila trgovska bilanca pasivna. Seveda to še ni zmeraj znak neugodnega gospodarstva.

Zelo razveseljiv je bil razvoj zveznega gospodarstva; zlasti dohodki iz javnih dajatev in monopolov so šele lani spet dobili oni pomen za vzpostavitev ravnovesja v državnem gospodarstvu, kakor so ga imeli pred vojsko in so ga izgubili med vojsko in po nji.

g Cene kolonialnemu blagu so bile na zagrebškem kolonialnem trgu na debelo sledeče: sladkor v kockah 21.50 Din, kristal 19.50 Din, kava Rio 7 33 Din, Rio 6 34 Din, Rio 5 35.50 Din, Rio 4 37 Din, Rio 3 38.75 Din.

Santos sup. 40 Din, Santos prime 42 Din, Minas srednji 40 Din, Minas fini 41 Din, Minas lave 42 Din, Rio lave 39 Din, Guatemala 60 Din, Portorico 62 Din; riž: italijanski Glace Splendor 10.25 Din, Moulmain 9.50 Din, Aukkan glace 9.50 Din, Burma II 7.80 Din; poper cell Singapore 27 Din, čaj Indian Pecco 72 Din; Soja olje v sodčkih 26.50 Din, v zabojih po 20 kg 27 Din. — Na tržaškem kolonijalnem trgu so pa cene na debelo v lirah sledeče: sladkor v kockah 3, kristal 2.85, kava: Rio 7.50, Rio 6 5.05, Rio 5 6.20, Rio 4 6.40, Rio 3 6.60, Santos sup. 7, Santos prima 7.20, Minas leve 7.40, Rio lave 6.80, Guatemala II, Portorico 11.50; riž: italijanski glace Splendor 1.88, Moulmain 1.70, Aracan glace 1.70, Burma II 1.55; celi poper Singapore 4.60; čaj Indian Pecco 15; Soja olje v sodčkih 5.40.

g Cene masti in slanini so bile na zagrebškem trgu zadnje dni sledeče: zajamčeno čista predčista domača mast postavljena skladišče Zagreb v sodčkih po 200 kg 37 Din, po 100 kg 37.25 Din, po 50 kg 27.50 Din plus 2% embalaža. Soljena debela slanina 37 Din.

g Žitni trg. Na novosadski produkti borski notirajo žitu sledeče cene: pšenica 345—347.50 Din, ječmen 315 Din, oves 250 Din, koruza 315 Din, pšenična moka št. 0 525 Din, št. 6 335 Din, št. 7 306 Din. — Tendence nespremenjena.

g Rusko žito v Trstu. V teku enega meseca in pol, t. j. od 1. decembra pr. l. pa do 15. januarja letos je prišlo v tržaško luko 27.000 ton ruskega žita. 12.000 ton se je razpečalo v Italijo, ostalo (15.000 ton) pa je šlo v Avstrijo in Češkoslovaško. V drugi polovici januarja letos je prišlo v tržaško pristanišče zopet 5.000 ton ruskega žita, ki se je prodalo v Italijo.

g Izvoz prašičev iz Jugoslavije. V preteklem letu je bil izvoz prašičev iz naše države po številu izredno velik. Samo v drugi polovici pr. l. je bilo izvoženih 480.000 komadov, od katerih je šlo v Italijo 60%, v Češkoslovaško 30%, v Nemčijo in Avstrijo pa po 10%.

g Produkcija premoga v Bolgariji. V letu 1923. se je v Bolgariji nakopalo približno 1.100.000 ton črnega premoga, od česar odpade na rudnik Pernik (državna last) 950.000 ton, na Bobovdol in Marico (rudnika istotako v državni posesti) 50.000 ton, 100.000 ton se je nakopalo v privatnih rudnikih. V l. 1922. je znašala produkcija 1.021.000 ton (Pernik 898.000 ton, Bobovdol 36.000 ton, Marica 16 tisoč ton, privatni rudniki 40.000 ton). Dočim je morala Bolgarija pred vojno za svoje železnice uvažati premog (iz Anglije in Turčije), je sedaj popolnoma krita njena potreba z domačo produkcijo.

BORZA.

Curih, 4. februarja. (Izv.) Pešta 0.02, Berlin 0.00000135, Italija 25.05, London 24.88, New York 573.50, Pariz 26.80, Praga 16.70, Dunaj 0.0081 (n. a. K 0.0081), Bukarest 2.90, Sofija 4.10, Beograd 6.70. Zagreb, 4. februarja. (Izv.) Pešta 0.8050 do 0.8350, Italija 3.7075—3.7375, London 369.15 do 372.15, New York 84—85, Pariz 3.9750—4.0250, Praga 2.4620—2.4920, Dunaj 0.1190—0.1210, Curih 14.85—14.95.

Ljubljanske novice.

Ij Smrtna kosa. Umril je včeraj ob trihert na 50 popoldne v Leonišču višji gasilski nadzornik g. Ivan Koleča, star 31 let. Pokojnik je dalj časa bolehal na jetrih, bolezen si je nakopal v svoji službi, katero je izvrševal nadvse vestno in marljivo. Bil je vzoren uradnik in je pri snovanju poklicnega gasilstva inicijativno sodeloval ter poklicno gasilski urad vodil z nenavadno žilavostjo in si je s svojo ljubeznivostjo znal pridobiti srca svojih tovarišev in mestnega uslužbenstva. Ljubljanska občinska uprava je z njim izgubila nadarjenega in spretnega uradnika, težko prizadeta družina pa s skrbnega soproga in dobrega očeta. Pogreb bo v sredo popoldne ob 4 iz Leonišča. Pokojniku svetila večna luč, preostalim pa naše iskreno sožalje! — Včeraj popoldne je umrl v deželni bolnišnici g. Ludovik Fröhlich. Pogreb bo jutri ob 4 popoldne. Naj v miru počiva!

Ij Praznovanje 50 letnice službovanja g. Nikolaja Rusa pri mestnem fizikatu. Snoči se je zbralo skoro vse magistratno uslužbenstvo v salonu g. Košaka, da dostojno in pristrčno proslavi dan, odkar služi gospod Nikolaj Rus nepretrgoma 50 let v mestni službi. Rojen 6. decembra 1848. v Ljubljani je vstopil 4. februarja 1874 v mestno službo pri fizikatu, kjer še danes zvesto, neumorno, pošteno in jako uslužno služi v korist mestne občine. V službi je bil vedno točen, zvest in pošten kot stara, poštena korenina. Pomagal je posebno za časa raznih epidemij in se ni nikdar strašil naporov in okuženja. Poročil se je leta 1878. Imel je štiri otroke, ki so že vsi umrli. A zato je vzal tuje sirote k sebi in jih po očetovski vzgajal. — V svoji 50 letni službi je doživel šest županov, dva komisarja in šest mestnih fizikov-doktorjev. Nekaj časa je bil v svoji službi dodeljen tudi požarni straži in je kot tak leta 1887 prvi opazil požar v gledališču in s tem rešil štiri osebe gotove smrti. Sodeloval je tudi pri drugih požarih kot reševalec človeških življenj in bil zato nagrajen. Stiri-krat je tudi igral vlogo babice pri porodih na cesti. Tri otroke, ki so jih nezakonske matere odložile ob potu, je rešil gotove smrti. Odlikovan je bil s srebrnim križcem za za-

sluge (1890) in z zaslužno kolajno za 40 letno zvesto službovanje pri občini (1914). — Slavljencu so napili predsednik društva nižjih mestnih uradnikov g. Berghauser, dalje g. župan dr. Perič, g. občinski svetnik Urbančič in njegov šef mestni fizik dr. Rus. Castitkam se pridružuje celokupno mestno ljubljansko prebivalstvo in mu želimo, da še mnogo veselih, zdravih let preživi v službi, sebi v srečo in veselje, mestu v ponos.

Ij III. delavski večer se vrši danes ob osmih zvečer v dvorani Rokodelskega doma. Na dnevnem redu je zelo važno predavanje, ki bo brez dvoma izzvalo živahno stvarno debato. Predavanje se začne točno ob osmih.

Ij Jezikovni tečaji Prosvetne zveze. Danes (v torek, 5. februarja) se otvorila tečajja za angleščino in nemščino. Vsi prijavljeni so vabljeni, da pridejo ob pol 7. zvečer v l. drž. human. gimnazijo (Tomanova ul.), pritiče VI. B. r., kjer se bo določilo vse potrebno. Če se prihlasi še nekaj članov, bi se lahko otvoril tudi tečaj za italijanščino. Drugih tečajev za sedaj ne bo, ker je premalo prijavlencev. Vodstvo tečajev Prosvetne zveze.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marijana Pahar, zasebnica, 84 let. — Andrej Pintar, dinar, 71 let. — Ludvik Florjančič, rejentek, 6 mesecev. — Marijana Habič, tob. delavka v p., 74 let. — Fran Rotner, vojni invalid-hiralec, 45 let. — Fran Globočnik, delavčev sin, tri dni. — Barbara Metličar, kuharica, 33 let. — Ana Domladiš, zasebnica, 83 let. — Marija Fettich-Frankheim, uradnikova vdova 87 let. — Marija Gregorinčič, viničarjeva hči-hiralka, 37 let. — Helena Sturm, zasebnica, 56 let. — Josipina Valentin, zasebnica.

Ij Zepna tatvina. Na dolenskem kolodvoru je neznan žepar ukradel mizarskemu mojstru Francu Pečku iz Mirne iz prsnega žepa listnico, v kateri je imel 6000 dinarjev in petdolarski bankovec.

Ij Vlom. V šoli na Grabnu je vdrl v ravnateljstvo sobo neznan tat in odnesel 620 Din.

Naznanila.

Katehetska konferenca bo v sredo, 6. febr. ob petih popoldne v posvetovalnici KTD. — Spored: 1. Kako delovati za misijonstvo med mladino. (Ref. katehet P. Modest Novak.) 2. Misijonska vprašanja in odgovori v katekizmu. (Ref. prof. J. Pavlin.)

Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo danes, 5. febr. ob 5. popoldne (Jugoslovanska tiskarna.)

Predavanje v društvu »Pravniki«. Dne 6. (sredo) t. m. ob pol 5. popoldne se vrši predavanje g. univ. prof. dr. Aleksandra Bilimoviča o predmetu: »Družba, država in gospodarstvo v dvorani št. 79 sodne palače. Društveniki vabljeni, gostje dobrodošli!

Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani. Nadaljevanje rednega običnega zbora se vrši v četrtek, 7. febr. t. l. ob pol 8. zvečer v ženski bolnici. Na to predava g. dr. Pirc, zdravstveni nadzornik: Metodika zdravstvene propagande.

Društvo najemnikov sa Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 6. febr. 1924 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritično desno.

Klub esperantistov v Ljubljani naznanja vsem svojim članom, da ima svoj letni redni občni zbor v torek, dne 5. t. m. ob 19 v prostorih šentjakobske šole, v sobi št. 20, z običajnim dnevnim redom. Pridite vsi točno. — Odbor.

Koncert. Od nedelje 8. t. m. v restavraciji in kavarni Tratinč redno vsak dan koncert eigan-ske kapele pod vodstvom primaža Miškota od 8. do 1 ure ponoči.

Tarifa za priobčevanje notic.

Enako drugim dnevnikom tudi naš list objavlja reklamna društvena in druga naznanila le proti primerni odškodnini. Objave zaračunavamo takole:

1. Društvene prireditve, občne zборе, seje, sestanke itd. brez dohodkov za društvo, do 30 besed — 3 Din, vsaka nadaljna beseda 50 par več.

2. Prireditve z dohodkom in koncerti vsaka beseda po 50 par.

3. Vesti malih gospodarskih organizacij vsaka beseda po 1 Din.

4. Poslana, izjave in trgovska naznanila, vsaka beseda po 2 Din.

5. Objave bank, veletrgovine in veleindustrije, vsaka beseda po 5 Din.

Izjem ne moremo delati nobenih.

Objav brez istočasno nakazanega odpadlega zneska (v znakah) ne bomo priobčevali. Izvzete so le večje objave, za katere pošlje uprava račun po objavi.

Zanimivosti.

KOPEL INDIJSKEGA BOGA.

Indija ima nekaj nad 300 milijonov ljudi, od teh jih je okoli 70 milijonov Mohamedove vere. Boji Mohamedanov s Hinduji, kakor lahko imenujemo pristaše domače indijske braminske vere, so na dnevnem redu. Hindu-jem je govedo sveta žival in jih najbolj razžalja, če ponudiš komu košček govejega mesa; nasprotno je pa pri Mohamedanih prašič taka žival, ki je ne smeš omeniti in koje mesa ne smeš uživati. Da bi te večne spore spravili s sveta, so sklicali letos takoj po novem letu zborovanje zastopnikov obeh strank. Prepričani so bili seveda vsi, da bodo Angleži

morali takoj naprtiti si svoje kovčge in oditi iz Indije, kakor hitro se bosta stranki sporazumeli. Vendar pa Angležem še na misel ne pride, da bi se selili. To pa zato ne, ker je nasprotstvo med Hinduji in Mohamedani preveliko in ga nobeno zborovanje ne bo moglo spraviti s sveta. Priča temu je dogodek zadnjih dni, o kojem poročajo londonski časopis »Times«. Nagpur je mesto v srednji Indiji, prebivalcev ima 150.000. Znaki Nagpura so prah, vročina, predilnice, križišče železnice in pa napol evropski knez. Desetina od onih 150 tisoč je Mohamedanov, torej 15.000. Malo jih je, in ker jih je tako malo, so se s Hinduji dolgo časa prav dobro imeli. Leta 1920 je prikl-pelo prijateljstvo celo do nekakega viška in so dali Hinduji svojim izlamskim tovarišem celo svet, na katerem naj bi se zgradila mošeja. In sicer na potu k devetemu ribnjaku. Napravili so Mohamedani tam majhno belo mošejo, postavili so stolp ali minaret, in petkrat na dan je njih muezin oznanjeval s stolpa, da je samo Allah bog in da je Mohamed njegov prerok. In to se je slišalo tudi čez ribnjak, pa Hinduji niso bili razžaljeni. Naenkrat pa... — Prepri se je začel lanskega septembra. Hinduji častijo posebno boga Ganeša, imenujejo ga tudi Gaupati. Upodablja jo ga s slonovim rilcem, jaha pa na podgani. Zelo je dober in zelo prekanjen; pokličejo ga v slučaju potrebe in vsaka indijska knjiga se začne z njegovim imenom. V Nagpuru ga tako častijo: podobno njegovo, ki ima slonovo glavo, okrasijo z venc in ga namažejo z raztopljenim surovim maslom; potem jo pa nesejo iz svetlišča ven na ulice in jo vržejo sled-njič v sveti ribnjak, da se tam skopije. Vse to pa spremijajo z godbo. A pol k svetemu ribnjaku vodi mimo nove mošeje. Leta in leta niso imeli Mohamedani nič proti temu, da so peljali ali nesli Ganešo mimo njih svetlišča. Odkar je pa znan pašer Kemal zapodil Grke iz Male Azije in je sklenil koncem lanskega julija v švicarskem mestu Lausanne (lozan) za Turke nadvse ugoden mir, je vsem Mohamedanom zrastel greben. Tudi onim v Nagpuru, čeprav so tako daleč od Kemala, od Male Azije in od Carigrada. Naenkrat so začeli protestirati proti Ganeševi procesiji in so rekli, da je vsak obhod Hindujev mimo mošeje prepovedan, zlasti, če igra še godba. Sli so k angleškemu namestniku v Nagpuru; in ker je res tako, je namestnik rekel: postava je postava, in Hinduji ne smejo z godbo mimo mošeje; vsaj deset korakov morajo biti oddaljeni. — In zgodilo se je, kar se v Indiji vsak dan dogaja: množice Hindujev so se uprle, brez nasilja, a žilavo in nepremagljivo. Vse indijske stranke brez razlike mišljenja so proglasile »nenasilno brambo resnice«. Vsak dan je marširalo šest oseb mimo mošeje in godli so na godala. Vsak dan je aretirala policija šest oseb; drugi dan je pa godlo šest drugih oseb. Celu vzorni državni uradniki so se dali aretirati in knez sam bi bil za Ganešo prav rad šel v zapor. To aretiranje se je ponajlalo več tednov naprej. — Pa je prišel mesec Kartil. Takrat častijo Hinduji Krišno, božjega igralca, in sicer navsezgodaj. Je pa to prav ob tisti uri, ko kliče muezin z minareta Mohamedane prvič k molitvi. Spet novi spori, in spet so marširali Hinduji mimo mošeje in so se dali aretirati. Slednjič so se vendar dogovorili: pet cimbal sme igrati, več pa ne. Parkrat so se še stekli pred določenim dnevom, nazadnje je bil pa vendar mir. — Ganešo so peljali do ribnjaka in so ga vrgli noter. Tri dni je ležal v vodi. Naenkrat spet velikan-ski krič in vik, grozno vznemirjenje! Kaj je bilo? Bogovi Hindujev imajo med prsti neko rdečo glino, in nekdo je opilejemo bogu Hanu-manu to glino izdrapal. Policija je dognala, da je napravil to hudobijo neki majhni por-ednež in je namazal z njo svoje igrače. Sicer bi se bili pa spet ravnili. Pa še ni bilo miru. Neke noči se je zgodil strašen zločin: čez zid treh indijskih svetlišč so priletele volovske kosti, pa še meso se je zraven držalo. In tako dalje. — Naj se posvetujejo voditelji moha-medanov in Hindujev, kakor se bočejo: če bi Angležev ne bilo, bi ne bilo miru in bi si domačini kar naprej razbijali glave.

ZAPUŠČINA GROFA BONORISA.

Časopisje v mestih Mantua in Brescia je polno poročil o velikem premoženju, katero je podedovala kot edini dedič po grofu Bonorisu apostolska kongregacija v Bresciji. Grof Caetano Bonoris je umrl pred kratkim v svojem gradu Montichiare in je zapustil že lani 10 milijonov lir za odgojitev sirot in zapuščenih otrok. Notar, kateri je sestavljal po smrti grofa popis njegovega premoženja, je naznanil policiji, da stoji v neki oddaljeni sobani grada železna omara. Ključ od omare je vedno nosil grof seboj in ga nikomur ni izročil. Toda tudi ključ je malo pomagal oblastem, ko so hoteli odpreti omaro. Niso videli namreč besede, na katero je bila postavljena ključavnica. Končno se je vendar posrečilo po velikih neupriklah odpreti omaro. Zgoraj so se našli v najboljšem redu in nedotaknjene dolge vrste zlatnikov različnih dežel, kateri so v zavetkih po sto kosov polnili celo vrsto predalov. Vsi skupaj so tehtali ti zlatniki skoro 35 kg. Razen tega se je našlo veliko nakita, v platino opravljenih briljantov, krasne zapestnice, solitairji in predvsem biserni kolje, izredne lepote in vrednosti, katerega niti zapira ključavnica iz več briljantov. Sedaj so oblasti zaposlene z natančnim popisom vrednostnih papirjev, delnic po 50.000 lir in dr. Testament govori še o drugih zakla-

dih, kateri se iščejo. Kakor omenjeno, bi apostolska kongregacija v Bresciji edini dedič grofa Bonorisa.

— Zivali namesto seismografov. »Journal of comperat Psychology« piše o obnašanju živali pri potresih. Psi, mačke, ovce, domači zajci in morski prešički slutijo potres že naprej. Znano je, kako so se vedli psi pred potresom v Mesini. Seismografi niso pokazali še nobenih znakov, ko so jeli psi žalostno tuliti in sicer tako grozno, da so prebivalci omenjenega mesta, ki so mislili, da je nastala nekaka pasja kuga, mnogo psov pobili. V deželah, v katerih se potresi radi ponavljajo, so tudi divje papige napovedovalke potresov.

— Kupna moč delavskih plač v raznih deželah. Kako velika razlika vlada danes v kupni moči delavskih plač, priča ta-le zgled: Delavec v cementni industriji na Angleškem si more za svojo enourno plačo kupiti 2760 gramov kruha, na Švedskem 2600 gramov, na Nemškem pa samo 670 gramov.

* Sovjetska vlada žuga mali antanti. Steklov je objavil v »Moskovskih Izvestijah« oster članek, v katerem hudo napada malo antanto zaradi njene »nerazsodnosti in nesamostojnosti«. Članek je sklenil z naslednjo grožnjo: Sovjetska Rusija gleda na države male antante, kako so odvisne od velike antante in še posebno od Francije, zato bo tudi v bodoče v svoji politiki računala s to nesamostojnostjo male antante.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slovske zveze za ljubljansko okolico zboruje v soboto dne 9. februarja ob 10. v Ljudskem domu v Ljubljani. Spored zborovanja bo predavanje dr. Gosarja in stanovske zadeve. — Udeležba naj bo polnoštevilna! — Načelnik.

Orlovski vestnik.

Orel Krakovo—Trnovo. Nocoj ob pol 8. se vrši mesečna telovadba, obvezna za vse redne člane. Polnoštevilno in točno!

Narodno gledališče.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 5. februarja zaprto.
Sreda, 6. februarja: BENESKI TRGOVEC. — E.
Četrtek, 7. februarja: HAMLET. — Red A.
Petek, 8. februarja: TRI MASKE, SMESNE PRE-
CLOJE, PRILJUDNI KOMISAR, premijera.
— Izven.
Sobota, 9. februarja: OTHELLO. — Red C.
Nedelja, 10. februarja: ob treh popoldne: MOGOČ.
NI PRSTAN pri znanih cenah. — Izven. —
Ob osmih zvečer HAMLET. — Izven.
Ponedeljek, 11. februarja: TRI MASKE, SMESNE
PRECLJOJE, PRILJUDNI KOMISAR. — F.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

Torek, 5. februarja: NOTREDAMSKI ZVONAR. —
Red D.
Sreda, 6. februarja: TOSCA. — Red C.
Četrtek, 7. februarja: AIDA. — Red B.
Petek, 8. februarja: SUZANINA TAJNOST, MO-
ZART IN SALIERI, ZAPEČATENCI. — F.
Sobota, 9. februarja: KONCERT PAVLA HOLOD-
KOVA, prvega baritonista Moskovske opere.
— Izven.
Nedelja, 10. februarja: NIZAVA. — Izven.
Ponedeljek, 11. februarja zaprto.
Torek, 12. februarja: GOSTOVANJE BALETNEGA
ZBORA zagrebškega narodnega gledališča. —
Izven.

BENESKI TRGOVEC.

(Vtisi pri prvih dveh vprizoritvah v ljublj. drami.)

Zivahno vrvenje v svilo oblečenih in s pal-čico opremljenih veseljakov, ki nimajo drugega posla in skrb, kot pohajkovati in zabavati se. Na-ravno, v Italiji, deželi cvetočih oranž, čarobnih noči in ljubezenskih vzdihov, si izbere vsak svojo dušico, predmet neodoljivega hrepenenja, ki jih tira preko zaprek in nezdod do srečne osvojitve. Po zaslugi premetenih izvoljenk se končno vsi skupaj »najdejo« in praznujejo zmago nad glav-nim kalilecem njih sreče, nad zagrizenim Zidom Shylockom... in dirindaj izvznit v mehko boža-jočo muziko združenih ljubezni in popolne sreče. Pari so se »našli«, Shylock je porazen, Anthonijeve ladje so spet doma, vse je v redu in dobru volje. Taka približno je naša vprizoritev.

G. Šest je pojmoval »Beneskega trgovca« predvsem kot razposajeno početje beneskih kava-lirjev in grlic, zakoničil vse proti naslovu in vrstel Shylocka med nje za nekaj intermezzo, ki samo moti in ovira ljubezensko razpoloženje. Prez dvo-ma se je v tem pojmovanju Shakespearejvi igri mnogo bolj približal kot običajne vprizoritve tega dela in precej verjetno je, da si je Shakespeare sam mislil svojo stvar spisan in igrano v tem smislu. Pa se mu je misel ponesrečila (ali posre-čila ali pa je tudi tako hotel, kdo ve?) in Shylock je kljub naslovu zrastel v glavno osebo. Zato in pa ker današnji svet usoda Shylocka vse bolj za-nima kot ono ljubimkanje, mislim, da je Shylock pri nas malo preveč zapostavljen. Rad priznam, da pišem mogoče pod vplivom nemških vprizoritev (Wegenerja v Reinhardtovi režiji, Kortnerja v Jes-snerjevi, tudi Robert nas je še kot učence učil in režiral v tem smislu) vendar tudi brez tega vpliva ne bi bil zadovoljen s tako skromnimi kreacijami naših dveh Shylockov. Zame je Shylock nekaj Sha-kespearov »L'Avare«, Karakerna tragedija skupno-ha (ki ima še silnejši motiv: sovraštvo in maščo-

ralnost), ki pa po svojem obnašanju in ravnanju, v svojem razmerju do drugih meji na komedijo. Tragika značaja in pa kaznovana maščevalnost, to se mi zdi glavna motiva te komedije. Prav go-ovo drži Shylock sam ravnovesje vsem drugim pravilo konca IV. dejanja.

Gg. Rogoz in Lipah sta za to vlogo pre-šibka. Prvi podčrtava bolj židovski karakter in drži enakomerno linijo do konca, brez posebnih razmahov v I. priz., III. dej. ali pred sodiščem; ne prehud v sovrastvu, ne preveč zadet po begu hčer-ke in tatvini, ne preveč porušen po kruti obsodbi. Premalo sile v besnosti in skopustvu, zato ne na-pravi jakega vtisa.

G. Lipah (ki je zunanje znake židovstva opustil) je mestoma zelo dober in prepričevalen, v celoti pa nedosleden in neverjeten v prehitrem menjavanju čisto nasprotnih občutkov.

Štutim, da bosta oba Shylocka pri reprizah boljša.

Antonio je po mojem mnenju starejši, otož-nejši in je bolj umerjen, kakor ga igra g. Ter-čič, ki pa v sodni sceni priklene in dvigne tako ves prizor na stopnjo najlepših tega večera. — Ali je prisornska izreka res tako trdovratna, da bi je nuzljivost g. Terčiča ne premagala?

G. Peček je prav dober Bassanio, še malo več gorečnosti pa bi ne škodilo.

G. Gregorin, živahen, glasen (včasih ma-to preglasen!) mladenič, malo robot, v podajanju smisla izčrpen in alikovit. V sodnijski sceni iz-boren.

G. Drenovec (Lorenzo) je prepričevalno zaljubljen. Radi tudi verjamemo, da mu Jessika vrača ljubezen.

Gg. Cesar (Salarino), Jerman (Solanio), Jan (Salerio), Smerkolj (Baltazar) so rešili svoje male vloge izvrstno (hvalevredna je tudi njih jasna izgovorjava).

G. Skrbinšek (Moroški) ves ognjevit, snu-bi s kraljevskim zanosom in vpleta v svojo ne-srečo resne in bridke tone.

Aragonski princ (ki ga igra izmenoma gg. Rogoz in Lipah) ima pravico do večjega poudarka komične strani.

Sicer dobrem Lancelotu g. Medven-a bi želel malo več naravnega humorja in več naiv-nosti. Lancelot je mahnat fakir, ne tepček.

G. Plut predstavlja simpatično krmežlja-vega in dobrodušnega starčka.

Ga. Marija Vera — lepa in krepotna Porzja včasih ljubko-naivna. Zadovoljivo ji sekun-dirajo gđ. Ježkova (Nerissa), ki ji je pa sloven-ščina še tri oreh.

Ponovno opažam, da igrajo igralci v g. Sestovi režiji s prav posebnim veseljem in ponosom.

Scenične rešitve si na našem odru skoro ne morem misliti boljše. Dekoracija je pri Shakes-pearu postranska stvar (za štimungo skrbi luč). Glavno kar velja, je beseda. Zelel bi, da bi voljala še več.

Za splošno vrednost vprizoritve jamči ime režiserja.

Se nekaj: Zakaj je uprava obremenila g. Ro-goz tako, da igra skoro v isti sapi Hamleta. Jaga, Shylocka, v »Tihih in »Osmi ženi, mi je popol-noma uganka. Se lajk bo dvignil obrvi! Zakaj n. pr. ne igra Shylocka g. Skrbinšek?

Kazalo bi, da se že enkrat za vselej poma-nimo, ali bomo govorili: zavrniti, izbrati... ali: za-vesti, izbrati; kupiti, nositi... ali kupiti, nositi; prijatelj (1) (namesto prijatelj), bi že lahko izginil; široki in ozki e, oz. o še vedno nagajajo. O. D.

Prosveta.

pr Koncert »Glasbene Matice« v Mariboru se vrši v sredo dne 6. febr. v Goetzi dvorani. Pro-gram je prvovrsten in sicer se poje Pavlič: »Če rdeče rože...« Premierl: »Zakaj?« Adamič: »Kralj Matjaž«, Grieg: »Samotar«, bariton solo s spre-m-ljevanjem društvenega orkestra poje pater Kolb iz Zagreba. Sattner: »V pepelnici noči. Vodstvo zbo-ra je rokah g. ravnatelja Frana Topiča.

pr Pevce št. 9—12, 1923. Izšla je zadnja šte-vilka letnika 1923. Na uvodnem mestu prinaša živ-ljenjopis Mateja Hubada z oceno njegovega zasluz-nega delovanja. M. B. nadaljuje razpravo o »petju in državi, Jakob Aljaž pa svoje »Pevske spomine«, p. H. »Glasbenap ravila« in M. Bajuk »narodna pe-sem v sekiricah«. Vestnik Pevske zveze in poročila iz njenih okrožij dajejo pregled o pevskih pri-re-ditvah in gibanju društev. Priloga je obširna in obsega sledeče skladbe: »Gor žez jeverec za česte-roglasni mehani zbor, harm. Matej Hubad, gorški »Imel sem plitico« in »Nevesta se joče, harm. Vin-ko Vodopivec, dekliški zbor »Slanica«, Josip Kle-menčič, moški zbor »Koroška himna«, dr. Ant. Schwab, moški zbor »Pastirica«, Jos. Klemenčič, »Skrjančeve poje, žvrgolis, harm. dr. A. Schwab, dekliški zbor »Pesem o prosu«, V. Vodopivec, »Pomladna«, Ivan Ovirik, in »Božja pote, St. Pre-mrl. Uredništvo naznanja, da bo dvignilo naročnino na 30 Din, da se bo mogel list vzdržati.

pr Prosper Merimée: Vrne duše v vica. — Prevel Mirko Pretnar. Splošna knjižnica št. 17. V Ljubljani 1923. Natisnila in založila Zvezna tiskar-na in knjigarna. Cena broš. Din 9, vez. Din 14.

Turistika in sport.

Zimskosportne tekme 2. in 3. februarja. Ju-goslovanski zimskosportni savez je priredil 2. t. m. v Bohinju savezne sankajsko tekmo. Tekma je bila prvotno razpisana za prvenstvo Ju-goslavije, ker pa sankaljšče Belvedere letos ni v porabnem stanju, se je moralo prireditve prelo-žiti na Ravensko cesto, ki pa ne odgovarja tekmo-valnim propisom. Valed tega se je moralo tekmo za prvenstvo države opustiti ter se je vršila le sa-vezna prireditve brez posebnega naziva. Proga je bila dolga 1806 m, tekmovalo je 12 seniorjev, 15 juniorjev, 2 dami in 8 dvosedelnih sank. Doseženi so bil nastopil uspehi: Skupina seniorjev: 1. Jože Čop (T. K. Skala, Jesenice) 2 min. 41 sek., 2. Av-gust Čop (Skala, Jes.) 2:44, 3. Pavel Skale (Ilirija, Ljubljana) 3:32 — Juniorji: 1. Pavlič (SO Bohinj) 3:11, 2. Brelih (Skala, Jes.) 3:15, 3. Kočar (Ska-la, Jes.) 3 min. — Dame: 1. Mar. Bevk 4:35, 2. Kalis (Ilirija) 5:47, 5. — Dvojice: 1. Brata Pav-lič (SO Bohinj) 3:56, 2. Brata Čop (Skala) 3:38, 3. Beneš-Pelan (Ilirija) 3:43, 4.

Smučarska tekma v skokih za prvenstvo Ju-goslavije se je vršila 3. t. m. raz skakalnice v Bo-hinju. Skakalnice je v tehničnem oziru slabo iz-peljana, premala strmina pri odskoku komaj omo-goča skoke nad 15 m. Tekmovalci so imeli razen tega nezadosten trening ter so le malo skokov kon-žali brez padca. Tekmovalo je 5 smučarjev s sle-dešim rezultatom: 1. Pogačar Joža (Ilirija) 14 in pol metra, 15 in pol metra, 15 metrov, 2. Šubert (Hermes) 13 in pol, 15, 15 in pol metra, 3. Beneš (Ilirija) 11, 10, 10 in pol metra. Izven konkurence je dosegel g. Mally (Tržič) skoke 14 in pol, 14 in pol, 14 metrov.

Tekme v umetnem drsanju na drsalščini S. K. Ilirije so imele lep uspeh, posebno seniorska tekma dne 3. t. m. je bila lepa sportna prireditve. Rezul-tati so sledeči: Seniorska tekma za prehodno da-rilo dr. Gilberta Fuchsa: 1. Vodišek V. (mestna štev. 5), 2. ing. Bloudek Stanko (m. št. 11), 3. Kav-šek Ivo (m. št. 14). Polo Schwab (S. K. Celje) in ing. V. Klinek (S. K. Ilirija) nista nastopila. Vsi trije tekmovalci pripadajo S. K. Iliriji. Predpisane vaje so bile izvajane dobro, v težjih likih je dobil Vodišek precejšnjo prednost. V petminutnem pro-stem drsanju je izvajal najtežji program Kavšek, a tudi prednašanje ostalih dveh tekmovalcev je zelo ugajalo. V juniorški tekmi 2. t. m. je dosegel 1. mesto Viktor Sorgo z Jesenic (mestna št. 8, 348 točk), 2. mesto Jesih (S. K. Hermes) (m. št. 8, 345 točk), 3. mesto Sr. Kordelič (S. K. Ilirija), 4. mesto Lj. Vidmajer (S. K. Ilirija), 5. mesto Boncelj (S. K. Hermes). Sorgo in Jesih sta pokazala lepo osnovno

znanje, nadaljni trije tekmeči so nekoliko zaosta-jali. V damski tekmi za prehodno darilo S. K. Ilirije je zmagala ga. Ana Sorgo (m. št. 5), ki je iz-nenadila s preciznim, dovršenim izvajanjem raz-pisanih likov. 2. mesto je dosegla gđ. H. Urban-čič, 3. mesto gđ. Zofka Legan, 4. mesto gđ. Almi-ra Širca. Vse tri gđ. so več ali manj začetnice, ki ge. Sorgo za enkrat ne dosegajo. — Za tekme je vladalo precejšno zanimanje. Posebno pohvalo je želo mojstrsko prednašano ekshibicijo vodja tekem bivši svetovni mojster dr. Gilbert Fuchs.

Glavna skupščina L. N. P. — Po nalogu upravnega odbora Jugoslov. nogom. saveza se je vršila 2. t. m. ponovna redna glavna skupščina Ljublj. nogom. podsaveza. Potrjeni oz. na novo sprejeti so bili vsi predlogi prve, anulirane glavne skupščine z dne 16. decembra pr. l., o katerih »mo-že svoječasno poročati. Tudi v novi upravni odbor podsaveza so bile izvoljene iste osebe razen g. I. Kralja, ki je bil izvoljen na mesto G. Kregla.

Avstrija: Jugoslavija. — Prihodno nedeljo, 10. t. m. se vrši v Zagrebu nogometna tekma med reprezentančnimi moštvi Jugoslavije in Avstrije. — Dan prej se vrši v Zagrebu redna glavna skup-ščina Jugoslov. nogom. saveza.

Polzvedovanja.

Izgubila se je v petek zvečer zlata vratna ve-rižica z obeskom. Ker ista ni moja last, se prosi pošten najditelj, da jo odda proti dobri nagradi »Upravi Slovence«.

Izgubila se je v nedeljo, 3. t. m. ročna torbica s srednjo vsoto denarja od Rakovnika do mitnice na Dolenski cesti. Pošten najditelj se prosi, da jo odda v naši upravi.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 386 m n. m. viš.

Normalna barometrska višina 736 mm.

Čas opako-vanja	Baro-metr. v mm	Termo-metr. v C	Relativna vlaž-nost v %	Nebo, vetrov	Padavina v mm
3. 2. 21 h	732.8	4.3	1.2	jasno	—
4. 2. 7 h	735.7	— 2.8	1.0	megla	—
4. 2. 14 h	734.9	1.6	1.3	jasno	—

Otroški VOZIČEK

na dveh kolesih zelo ceno prodam. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 662.

Kočijaža

neosmenjenega, treznega in poštenega, ki je že službo-val pri konjih, sprejememo. — Ponudbe na Sadjersko Ka-rolinčin dvor, pošta Ptnj.

VAJENCA, krepkega in mladega fanta iz boljše hiše, sprejmo v tovarno sodovce. Zaposlen bi bil tudi v ho-telskem podjetju in kletar-stvu. — Ponudbe pod »Va-jenec 660« na upravo lista.

ŠIVILJA za vsa dela gre šivat na dom, tudi s svojim strojem. Naslov po-vedo v upravnistvu »Slo-venca« pod št. 666.

Krojaškega pomočnika za veliko delo sprejme ta-koj MARTIN BRICL kro-jač, Trbovlje II. 328.

Pručenegega laboranta ki je zmožen samostojnega dela, išče kemični labora-torij večjega industrijskega podjetja. — Ponudbe je po-slati na upravo lista pod »Zanesljiv laborant št. 652«.

Penzijo (stanovanje s hrano) ter inštruktorja v Ljubljani iščem za takoj za odraslega dečka (real. gimn.) pri zanesljiv, inteli-gentni rodbini. — Prednost: pouk v hiši. Potrebno je najstrožje nadzorstvo. Nu-dijo se ugodni pogoji. — Do-pisi na upravo pod »Stalno št. 673« s podrobnostmi.

NATAKARICO, izborni moč, primerne starosti, ki govori slov, in nemško in bi mogla prevzeti na svoj ra-čun večjo gostilno, event. tudi kuhinjo, sprejemam s 1. marcem. Prednost imajo one, ki znajo tudi kuhati. Kavcija potrebna. Ponudbe do 25. febr. 1924 na upravo lista pod »Natakarica 659«.

Mizarskega pomočnika in vajenca sprejemem. Hrana in stanovanje lahko v hiši. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 643.

UČENCA za pekarsko obrt sprejemem. Pogoji: hra-na, stanovanje in pranje v hiši. Karol Bele, pek. moj-ster, Rožna dolina p. Ljublj.

Knjigovodja in korespondent s prakso, zmožen nem. in laškega jezika, išče mesta. Ponudbe pod »Knjigovodja«.

Dva GOSPODA sprejemam na stanovanje in zajuterk. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 667.

Absolvent slov. trgov. sole, s prak-so, vojaščinu prost, želi na-meščenja. Dopise na upravo pod šifro: »Točnost 676«.

Sobo za dobo 2—3 me-sece s popolno se-pariranim vodom s hodnika išče samce za takoj. Plača vsako ceno. Kdor mi spo-roča naslove, dobi nagrado. — Oferte pod »5000 kron št. 655« na upravo »Slovenca«.

Eno SOBO, ali dve, prazno ali mehlovano, solnčno, v mestu ali okolici, iščem za takoj za 1—3 mesece. — Ponudbe pod »Zelo snažno« na upravo lista. 668

KUPIM POSESTVO

v bližini Ljubljane ali Celja, in sicer hišo z 2—4 sobami, kuhinjo in pritlikl. s približ-no 10 orali zemlje v bližini žel. postaje. — Poizve se pri g. Bohinc F., Ljublj., Slo-makova ul. 4/II (Brez posred.)

APARAT za niveliranje dobro ohranjen, naprodaj. — Naslov pove uprava »Slo-venca« pod št. 664.

OVCE!

Vsako množino OVC in pa JAGNET kupuje in plača po najvišji ceni E. VAJDA, Čakovec, Medjimurje. — Brzjavni naslov: VAJDA, ČAKOVEC.

internurban telefon 59, 3, 4. NE ČAKAJ spomladit! Na-roči takoj: SEMENA, sad-no dreve, vrtnice, dalije, gladiole itd. — VRTNARSKO VELEPODJETJE »VRT« — Džamodjani in drugovi — Ma-ribor. Zahtevajte cenikel

Lepo posestvo

prodam v št. Vidu, na naj-lajšem prostoru, ob glavni cesti, blizu cerkve, in kolo-dvora, pripravno za vsako obrt ali trgovino. Hiša, tri sobe, kuhinja, dve kleti, shramba, sadni vrt itd. — Ogleda se lahko vsak dan popoldne v št. Vidu št. 2 nad Ljubljano. 636

STEKLENICE

parfumov in kolinske vode kupi drogerija J. C. KOTAR, Ljublja-na, Wolfova ulica št. 3.

Proda se HIŠA

z vrtom, njivo, ovinskih hla-vi itd. v Studencih pri Ma-riboru. Stanovanje na raz-polago. Vse v najboljšem stanju. Cena 120.000 Din. Polovica kupne cene se ev. lahko plača na dva obroka, druga polovica se ne za-hteva, temveč se le vklju-čeno zavaruje. Pojasnila da-je Andrej Močnik, Maribor, Smetanova ulica 46. 671

Prodam novo MLATILNICO in LOKOMOBIL 6 HP radi družinskih razmer. M. Sli-var, Ljutomer, Slovenija.

Amerikanca amer. drž.,

ki ima veljaven polni list, iščem za dobičkanosno transakcijo. Kapitala ne po-trebujem. — Ponudbe pod »Amerikanec št. 663« na upravo »Slovenca«.

Pletilni stroj št. 5

(36 cm) prodam. Kje, pove uprava lista pod št. 670.

Tračnice - kretnica.

Kupim v dobrem stanju 220—280 m tračnic a mtr 25—32 kg težke, in kret-nice desno profil 35—63, 120—150 brastovih pragov. Parna žaga škofelja. 633

Apolonija Zupan roj. Jan

v ponedeljek, 4. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb bo v sredo, 6. februarja, ob pol 10. uri popoldne iz hiše žalosti v Smo-kuču na pokopališču na Rodine. — Pokojnico priporočamo v molitev.

Smokuč, dne 4. februarja 1924.

Žalujoči sorodniki.

Zahvala. Najiskronejše se zahvaljujemo vsem, ki ste spremili našo preblogo rajnico, gospodično

Alojzijo Škander

na njeni zadnji poti! Posebno se zahvaljujemo preč. g. dekanu Val. Zabretu in g. kaplanu Fr. Lovšinu iz št. Vida, preč. gg. profesorjem za-vođa sv. Stanislava dr. Fr. Jeretu, Jern. Pavlinu in dr. Fr. Trdanu, preč. g. uršul. spir. Jankotu Cegnarju, dekl. Mar. družbam iz št. Vida in s Kopanja za tako mnogoštevilno ude-ležbo z zastavama, slov. kat. prosv. društva Dravlj, pevskemu zboru na Kopanju in pev-kam šentvidske dekl. Mar. družbe za ginfive poslovilne pesmi, udeležencem in udeleženkam iz šentjakobske župnije v Ljubljani itd. Naj-lepša hvala vsem za izraženo sožalje, zlasti pa vsem, ki ste se spominjali rajnice v molitvi, pri sv. maši in sv. obhajilu! Prosimo Vas, spom-nijate se predobre, nepozabne nam Lojzke tudi nadalje v molitvi!

Davilje - Kopanj, 4. februarja 1924.

Žalujoči rodbini Brenk - Kogovšek.

Gospodarska zveza v Ljubljani naznanja tužno vest, da je umrl dne 3. feb-ruarja t. l. na Golniku njen dolgoletni, zvesti uradnik, gospod

Josip Vukšinič

previden s svetotajstvi, po dolgi mučni bolezni.

Pogreb se vrši v torek dne 5. t. m. dopoldne na pokopališče v Križu pri Tržiču.

Gospodarska zveza v Ljubljani.

Gospodarska zveza v Ljubljani naznanja tužno vest, da je umrl dne 3. feb-ruarja t. l. na Golniku njen dolgoletni, zvesti uradnik, gospod

Josip Vukšinič

previden s svetotajstvi, po dolgi mučni bolezni.

Pogreb se vrši v torek dne 5. t. m. dopoldne na pokopališče v Križu pri Tržiču.

Gospodarska zveza v Ljubljani.

IVAN ZAKOTNIK

Telefon št. 379 mestni tesarski mojster Telefon št. 379 Ljubljana, Dunajska cesta 46 Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja hiše, vile, tovarne, cerkve in zvoniki; stropi, razna ita, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. Gradba lesenih mostov, jezov, mlinov. Parna žaga Tovarna furnirja